

Planprogram för Snurrom, i Snurrom Samrådsredogörelse

Planförslaget har varit på samråd under tiden 2022-10-28 – 2022-12-16. Förslaget har sänts till myndigheter, förvaltningar och föreningar enligt sändlista. Vidare har boende inom programområdet fått informationsblad utdelade i sina brevlådor och kungörelsen har publicerats i lokaltidningen Barometern fredagen den 2022-10-28. Samrådsförslaget har varit anslagen på kommunens anslagstavla och programhandlingar fanns tillgängliga under samrådstiden på kommunens hemsida, på samhällsbyggnadskontoret samt på stadsbibliotek, bibliotek Bergavik samt bibliotek Lindsdal.

Det har anordnats ett fysiskt samrådsmöte den 16 november 2022 och ett digitalt samrådsmöte den 23 november 2022.

Nedan sammanfattas och kommenteras inkomna skriftliga synpunkter.

Det finns en tabell som översiktligt redovisar de justeringar och händelser som har skett efter programsamrådet.

Sammanfattning

Det har kommit in ett 40-tal yttranden under samrådstiden. Synpunkterna gäller främst trafikfrågor, skogsområden norr om Strängenäsvägen, trygghetsfrågor, utbud och efterfrågan av bostäder och samlingslokaler, samt hänsyn till natur- och kulturvärden.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Tabell med redovisning av ändringar eller händelser efter samrådet

Vad har ändrats/utretts	kommentar
Bebyggelseyta i parken i nordost borttagen. Nytt utredningsområde för bebyggelse norr om Värnsnäs vägen.	<p>Området inom redan planlagda parkområdet avses användas för parkändamål. Nytt utredningsområde norr om Värnsnäs vägen redovisas.</p> <p>Ändrat i sammanvävd principkarta sid 13</p> <p>Ändrat i principkarta ”Platser och upplevelser” sid 14</p> <p>Ändrat i principkarta ”Bebyggelse och gestaltning” sid 26 samt 31</p> <p>Ändrat i etappområdeskarta sid 69</p>
Naturområde inom södra delen av Krafslösa 5:1 utökat	<p>Större del av nuvarande naturmark ska bibehållas för att ta hänsyn till befintliga naturvärden.</p> <p>Ändrat i sammanvävd principkarta sid 13</p> <p>Ändrat i principkarta ”Platser och upplevelser” sid 14</p> <p>Ändrat i principkarta ”Bebyggelse och gestaltning” sid 26 samt 31</p>
Uppdateringar trafikflöden, VISUM-modell framtagen	<p>”Fördjupning trafikanalys” framtagen av Sweco 2023-06-27, bifogas programhandlingar och utgör underlag för detaljplaner vid etappområdena 4-6. Slutsatser från trafikanalysen har arbetats in i planprogrammet i avsnitt 5.3.3 Mobilitet och trafik sid 80-82. Vidare har avsnitt 4.1.4 uppdaterats i det avseende.</p>
Korsningsanalys påbörjad	<p>Korsningsanalysen utgör viktigt underlag för påbörjade detaljplaner i Snurrom. Planprogrammet har uppdaterats i det avseende i avsnitt 4.1.4.</p>
Redovisning av trafikflöden	<p>Planprogrammets karta med nuvarande trafikflöden har uppdaterats med aktuella flöden 2022, i avsnitt 3.5.1. sid 53.</p> <p>Redovisningen av uppskattade förväntade trafikflöden i kapitel 5.3.3 har uppdaterats med uppgifter om</p>

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

	vilka byggnadsetapper som antas vara genomförda och att eventuella framtida verksamheter norr om befintliga Snurrom inte ingår i beräkningarna.
Medfinansieringsavtal med Trafikverket om TPL Kalmar Norra undertecknat	Undertecknat avtal utgör förutsättning för att Trafikverket startar arbete avseende ombyggnation av Trafikplatsen Kalmar Norra. Detta arbete är i sin tur en förutsättning för påbörjade detaljplaner för bland annat verksamhetsgatan och storskaliga utbyggnaden inom Snurrom.
Avstämning med Länsstyrelsen kring sandödlan. Habitatförbättrande åtgärder koncentreras till nordöstra delen, dvs. inte inom två separata områden invid planerade huvudstråket.	<p>Möte har skett mellan kommunen och Länsstyrelsen den 17 maj 2023, gemensamt platsbesök har genomförts 15 juni 2023.</p> <p>Kommunen har lämnat in ansökan för samråd enligt 12 kap 6§ miljöbalken 6 juli 2023.</p> <p>Kommunen har efter samråd, samt i diskussion med Länsstyrelsen kommit fram till att de habitatförbättrande åtgärderna ska koncentreras till den nordöstra delen, alltså område C med omgivningar. Därmed blir det inte två separata områden.</p> <p>Ändringar i planprogrammet i det avseendet är gjort i avsnitt 5.1.4</p>
Uppdatering av bilaga 1 till planprogram "Kommunens ställningstaganden kring naturvärden och skyddade arter"	Utifrån avstämningsmöte och platsbesök med Länsstyrelsen 2023 har ändringar gjorts främst med hänsyn till sandödlan, men även genom kompletteringar kring träd.
Symbolen för odlingslotter och aktivitetsplats på principkartan för platser och upplevelser har tagits bort i Krafslösaskogen.	Tidigare symboler har varit missvisande för platsen och har nu justerats.
Förtydligande i kap 5.1. och 5.1.1 med redovisning av etappområden	Tidigare redovisning har bedömts vara otydlig. Justering syftar på att tydligt visa att det inom etapp 1-3 samt delar av Krafslösa och Vimpeltorpet inte föreslås ändringar, då områdena redan är planlagda respektive bebyggda.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Total andel hårdgjord yta - Dagvat- tenmängder	Komplettering med uppgifter på be- räknade mängder dagvatten samt an- del hårdgjorda ytor inom planpro- grammet i avsnitt 5.1.3.
MKN vatten har fått eget avsnitt i kapitel 5.3.5 som beskriver planpro- grammets konsekvenser.	Rubrik justerad, samt tillagd.
Synpunkter på redovisning av frågor kring social hållbarhet och barnper- spektiv av Kultur- och fritidsnäm- den	Förtydligande kring social hållbarhet och barnperspektiv i kapitel 3.1.3 samt 4.1.12.
Uppdatering i planprogrammet att kulturmiljövården kommer att hante- ras i kommande detaljplan, samt ändrad rubrik 4.1.7	Förtydligande text kring kulturmiljö och arkeologi för att lyfta betydelsen.

Inkomna synpunkter

Länsstyrelsen i Kalmar län

Rubricerat förslag har insänts till Länsstyrelsen för samråd enligt 3 kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, med tillhörande handlingar.

LÄNSSTYRELSENS SYNUNKTER

Länsstyrelsen bedömer att planprogrammet är välskrivet och bra strukturerat vilket gör det lättläst. Planprogrammet kommer att fungera väl som underlag inför kommunens fortsatta utveckling mot en mer hållbar och sammanhållen stad.

Länsstyrelsen bedömer dock att med tanke på omfattningen av planprogrammet samt underlagen så borde en fördjupad översiktsplan ha tagits fram i stället för ett planprogram. En fördjupad översiktsplan hade givit kommunen ett ännu tydligare underlag för kommande detaljplaner och givit medborgare samt andra berörda parter bättre möjlighet att påverka utformningen av planen.

Riksintressen

Riksintresse för kommunikationer

Planprogrammet berör E22 som utgör Riksintresse för kommunikationer. Trafikverket är väghållare för E22 samt ramperna på vardera sida om trafikplatsen upp till Norra vägen. Kring E22 råder ett byggnadsfritt avstånd på 50 meter från vägområdesgräns. Kring ramper kan det byggnadsfria avståndet kortas något.

Kommunens exploateringsplaner i området är omfattande och rör såväl bostäder som verksamheter, fritidsanläggning, skola samt en utvecklad kollektivtrafiknod. Över E22 går den kommunala Norra vägen, den viktigaste förbindelsen mellan Kalmar stad och Lindsdal. Stråket är av stor betydelse för såväl kollektivtrafik som bilister och oskyddade trafikanter.

Med anledning av kommunens omfattande planering i området har behovet av ökad kapacitet i, och kring trafikplats Kalmar norra lyfts som en nyckelfaktor för utvecklingen. En Åtgärdsvalstudie (ÅVS), TRV 2021/106188, har utförts med såväl ekonomiskt som personellt deltagande från Kalmar kommun, Region Kalmar Län och Trafikverket. Kommunens avsikt med ÅVS har varit att identifiera åtgärder i och kring trafikplatsen som möjliggör för förväntade trafikökningar kopplade till kommunal exploatering. Region Kalmar Läns deltagande grundas i ambitionerna om en stark kollektivtrafiknod i området. I första hand för lokal busstrafik men i ett längre perspektiv kopplat till möjligt BRT-läge i anslutning till E22. Trafikverkets engagemang i ÅVS bygger på att säkerställa plats (geografisk yta) och funktion för möjlig utveckling av trafikplatsen samt säkerställa E22 viktigaste funktioner; framkomlighet för långväga trafikanter och gods.

Kommunen har tagit fram ett omfattande utredningsmaterial för området och är medveten om behovet av att finansiera åtgärder i trafikplatsen som matchar utvecklingsplanerna i såväl den statliga som i den kommunala infrastrukturen.

Länsstyrelsen ser att ett genomförande av planprogrammets intentioner i sin helhet utan att kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder i, och i anslutning till, trafikplats Kalmar norra utförs, riskerar att negativt påverka Riksintresset E22.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

I synnerhet gäller detta rampen från E22 söderifrån vilken är relativt kort och ansluter till Norra vägen i en underdimensionerad cirkulation. Ökad trafik såväl på Norra vägen, Värnsnäs vägen och från E22 kan medföra att köbildning uppkommer på E22 vilket är oacceptabelt. Området som omfattas av planprogrammet är stort och delar är redan utbyggda.

Planprogrammet bör förtydliga vad som redan är utbyggt av såväl verksamheter som boende, samt att de trafikprognoser som redovisas tydligt bör redovisa vad som ingår i dessa. Gällande tillkommande trafik finns även kommunala planer på ytterligare verksamheter norr om planområdet längs E22 som inte ingår i planprogrammet. Omfattningen av dessa kommande planer är oklara och innebär således en osäkerhet som kommande infrastrukturåtgärder måste ta höjd för.

En förlängning av rampen från E22 till en ny och kapacitetsstark cirkulation just öster om E22 är sannolikt en bra åtgärd. För att komma vidare med denna planering krävs ett medfinansieringsavtal mellan kommunen och Trafikverket i vilket kommunen tar det finansiella åtagandet för att Trafikverket ska kunna projektera och anlägga ny(a) ramp(er). Nya anslutningar till/från E22 och ny cirkulationsplats öster om trafikplatsen kan även komma att påverka läge och utformning av kommunal infrastruktur, t.ex. anslutningar till Värnsnäs vägen som utgörs av en redan i dag kraftigt underdimensionerad cirkulation. Ett avtal mellan Trafikverket och Kalmar kommun bör omfatta åtgärder i hela trafikplatsen enligt ÅVS, men med möjligheten att bygga ut etappvis med start öster om E22.

Innan utformning och läge för nya ramper och cirkulationsplats öster om E22 är klarlagda anser Länsstyrelsen att ytan norr om nuvarande ramp mellan E22 och Norra vägen (Startmotorn) inte kan planeras för annan verksamhet. Detta då dels E22 har 50 meters byggnadsfritt avstånd samt att tillkommande nya ramper, vars läge inte i dag är fastställt kommer att kräva ett byggnadsfritt avstånd.

Länsstyrelsen ser behov av att i planprogrammet beskriva hur förändring av Norra vägen och trafiklösningar så som cirkulationer och gång- och cykelstråk ska genomföras. Planprogrammet kan med fördel innehålla att avsnitt där genomförande av förändring av infrastruktur beskrivs. I en sådan analys kan också behovet av att ändra/ upphäva detaljplaner med anledning av kommande vägplan för E22 inkluderas, vilka planer som berörs samt konsekvenserna. Införandet av kommunal BRT på norra vägen innebär det att ny detaljplan ska upprättas för att visa på markanspråk från kommunen.

Utifrån resultaten av ÅVS är Trafikverket och kommunen överens om att stråket längs Norra vägen i området måste kunna erbjuda oskyddade trafikanter hög säkerhet genom separat GC. Detta stråk är utgör redan i dag ett viktigt cykel- och gångstråk och då många målpunkter för barn och unga (friskvårdsanläggning, skola m.m.) planeras i området ser Länsstyrelsen det som ett krav att GC-stråk kan anläggas utan att i plan korsa vältrafikerade vägar.

Cirkulationen vid Värnsnäs vägen är redan i dag underdimensionerad. Ytor bör säkras kring denna cirkulation för att kunna möta de kapacitetshöjande åtgärder som förväntad trafikökning kan behöva.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

En förlängning av Vänskapens väg mot sydost är positiv av flera skäl, inte minst för attraktiv kollektivtrafik och som avlastning för Norra Vägen och E22. Trafikverket anser även att kommunen bör ta höjd för ytterligare en förbindelse över E22 mellan Snurrom och Lindsdal för att dels avlasta Norra vägen och för att minska sårbarheten på Norra vägen. Denna förbindelse skulle kunna utgöras av en separat GC-bro som kopplar Lindsdal till Snurrom och de tillkommande målpunkterna.

Naturvärden

Sandödlan

Kommunen behöver titta på möjligheten att anpassa bebyggelse med mera så att sandödlorna kan finnas kvar i sin nuvarande miljö och koppla samman den med de nya områdena. Det gäller framför allt området vid jätteekarna i den västra delen av område B.

Planprogrammet utlöser förbuden enligt artskyddsförordningen för sandödlan. Enligt en första inventering tas ca 16 ha lämpliga habitat i anspråk. Allt behöver inte ersättas eftersom de idag inte används av ödlorna eller ligger illa till geografiskt. Kommunen behöver genomföra skyddsåtgärder som gör att den kontinuerliga ekologiska funktionen för sandödlan finns kvar i området.

Skyddsåtgärderna ska vara i minst samma storlek och kvalitet som de gamla områdena och fungera innan de gamla tas bort. Det är viktigt att skyddsåtgärderna skapar sammanhängande habitat.

Skyddsåtgärderna behöver ske inom planområdet och i närheten av befintliga habitat så att ödlorna väljer att flytta dit. I andra hand kan skyddsåtgärderna genomföras utanför planområdet men i närheten. Det är inte lämpligt med skyddsåtgärder i reservatet dels på grund av avståndet dit och dels på grund av att skötselplanen och syftet med reservatet kan ändras på sådant sätt att det missgynnar sandödlan.

Kommunen behöver visa var skyddsåtgärderna ska vidtas, vad de ska göra på de olika platserna och hur stora de blir. Behöver till exempel skog avverkas för att få de nya sandödlehabitaterna solbelysta? Kommunen behöver också visa hur skyddsåtgärdernas kvalitet och storlek ska säkerställas i framtiden. Kommunen behöver ha rådighet eller skriva avtal så att skötseln av områdena som skapas som skyddsåtgärder kan säkerställas. Det är viktigt att skapande av skyddsåtgärderna inte skadar andra naturvärden.

Enligt kommunens ställningstagande behövs 5-10 ha habitat för sandödlan i området för artens långsiktiga överlevnad. Kommer det att finnas så stora sammankopplade områden efter att skyddsåtgärderna är genomförda tillsammans med de redan befintliga habitat som sparas? Kommunen avser att förbättra två från varandra separata områden med livsmiljöer. Det kan i längden innebära en försämring av den kontinuerliga ekologiska funktionen och är därmed förbjuden. För att kunna lösa problemet om krav på storlek och sammankopplade habitat behöver en förbindelse lösas så att inte den nya vägen eller andra exploateringar blir en barriär för ödlorna och att de kan utnyttja områdena på båda sidor om den nya vägen.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Kommunen behöver också fundera på hur de ska göra angående flytt av sandödlor från de gamla till de nya områdena. Här kan det vara lämpligt att kolla hur andra kommuner har gjort i liknande fall.

Anläggandet av skyddsåtgärderna och skötsel av dem bör säkerställas i ett samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Kommunens ställningstagande angående sandödlor

A – Området kan mycket väl ha habitat som är lämpliga för sandödlor men eftersom det är helt omgivet av trafikerade vägar och andra exploateringar håller länsstyrelsen med kommunen om att dessa habitat är olämpliga för sandödlor och inte behöver ersättas.

B – Kommunen anger att 0,74 ha habitat behöver ersättas. Enligt utredningen för sandödlor är samtliga fyra delområden i område B viloplats eller fortplantningsområden. Länsstyrelsen bedömer därför att minst 1,25 ha sandödlehabitat ska ersättas.

C – Inom detta område finns inga habitat för sandödlor som behöver ersättas. Kommunen anger att detta är ett lämpligt område att utföra skyddsåtgärder i. Stora delar av området har enligt artskyddsutredningen redan ställts i ordning för arten enligt tidigare föreläggande. Denna del av området kan därför inte räknas in i den storlek som ska ersättas som skyddsåtgärd. Det är däremot positivt att förbättra området ytterligare och göra nya åtgärder i närheten.

D – Eftersom området till största delen kommer att vara natur behöver inte områdena här heller ersättas om de inte riskerar att skadas på annat sätt.

E – Ingen mark i detta område som behöver ersättas.

F – Att det inte har påträffats några arter i ett område innebär ju inte att de inte finns där. Däremot håller länsstyrelsen med kommunen i bedömningen att område 23 ligger avskilt och troligen inte är av intresse för sandödlan. Habitaterna i detta område behöver därför inte ersättas.

G – Denna miljö behöver undersökas innan det går att göra någon bedömning av hur områdets värden och arter riskerar att påverkas samt om det finns habitat för sandödlan som behöver ersättas med nya.

Biotopskydd

I första stycket på sidan 19 i MKB har kommunen skrivit att det saknas skyddad natur. Inom planområdet finns dock ett flertal biotopskyddade objekt. Dessa behöver redovisas som skyddad natur i MKB.

Kommunen behöver redovisa vad de biotopskyddade alléerna och stenmurarna finns helst på en karta och hur de kommer att påverkas. Avverkning samt grävning med mera inom 15 x stamdiametern från biotopskyddade alléer kräver dispens från biotopskyddet om de inte ingår i en vägplan. Vid planering av bebyggelse i närheten av träden behöver kommunen ta hänsyn till att träden växer så de inte riskerar att komma för nära och bli ett problem i framtiden.

Träd

Enligt kommunens ställningstagande ska jätteekarna i område B sparas och integreras i bebyggelsen. Gäller det alla tre träden? Hur ska det ske? Kommunen

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

behöver ta höjd vid planeringen för att träden växer och ta hänsyn till trädens rotsystem.

Ekmiljöerna ska enligt planprogrammet bevaras i stora delar. Enligt inventeringen har det påträffats 294 naturvärdesträd varav 18 är särskilt skyddsvärda. Men hela planområdet ingår inte i trädinventeringen så det kan finnas fler skyddsvärda träd. Enligt trädinventeringen kommer ca 50 träd att finnas kvar i ett framtida bebyggelsescenario. Om man jämför trädkartan med plankartan är bebyggelseområdena placerade där det finns mycket skyddsvärda träd och samtidigt har kommunen angett att stora delar av ekskogen ska bevaras. Kommunen behöver redogöra för hur de ska bevara stora delar av ekskogen samtidigt som skyddsvärda träd tas bort. Planen behöver anpassas för att ta mer hänsyn till träden. Hur kommer exploateringen att påverka naturvärdena som är knutna till träden och skogen?

Påverkan på träden kan kräva anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Kommunen behöver ha med en bedömning av påverkan på de övriga träden förutom jätteekarna i MKB.

Övriga naturvärden

Ruderatmarken i område B är värdefull för insekter (pollinatörer), kräldjur och fåglar. Hur kommer dessa arter att påverkas av att den värdefulla marken exploateras? Finns möjlighet att ersätta den på annan plats?

Kommunen behöver också redogöra för planens konsekvenser för övriga arter till exempel rödlistade arter förutom sandödlor och naturvärden i planprogrammet eftersom de saknas.

Övrigt

Kommunen behöver också tänka på belysningen i området för att minimera påverkan på fladdermöss och insekter. Belysningen behöver begränsas, vara rätt ljus som påverkar så lite som möjligt och endast riktas neråt.

Dagvattenanläggningarna bör göras så att de ökar naturvärdena eller i alla fall inte skadar de naturvärden som finns i området. Finns det några invasiva arter i området och har kommunen någon plan för hur de ska hanteras eller spridning av dem undvikas?

Hälsa och säkerhet

Dagvatten

Dagvattenutredning är mycket bra som i detalj beskriver diken och dagvattenhantering samt innehåller detaljerade kartor där nuvarande dagvattensystem visas, både de öppna systemen som det kulverterade. Utredningen ger förslag till åtgärder där dagvattnet kan följas ner mot slutrecipient Östersjön via de båda havsvikarna Kläckeberga- och Krafslösaviken. Utredningen ger förståelse för helheten och kommer vara till stor hjälp för kommunen vid fortsatt exploatering. Förhoppningsvis kommer detta ge hjälp till att reglera nödvändiga vattenåtgärder för att kunna bibehålla grön-blå korridorer tillsammans med hög artrikedom likväl som bra boendemiljö för människor. Det är också bra att just det nybyggda området kring Björnökärr finns med i denna dagvattenutredning.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Det bör tydliggöras vilken sammanlagd siffra som gäller avseende total andel hårdgjord yta inom planprogramsområdet.

Parkeringsmöjligheter inom planerade badhusområdet borde nämnas, som att 200 parkeringsplatser är tilltänkta inom detaljplanen för badhuset. Detta kan exempelvis förtydligas under avsnittet Riktlinjer.

Miljökvalitetsnorm för vatten bör ha en egen rubrik.

I planprogrammet samt MKB borde kopplingen till klimatförändringar och klimatanpassning nämnas tydligare där dagvattenhantering ska hanteras både kvantitativt och kvalitativt. Vid högflöde som 100- 200 årsregn ska hela planprogramsområdet kunna avvattnas på ett relevant sätt. Samtidigt som hela planprogramsområdet ska hantera dagvattnet för 20-30 årsregn via helst öppna system, svackdiken, dammar och andra infiltrationsytor i parkmiljöer, Detta för att bygga ett robust samhälle som både kan hantera extrema regn och torrperioder likväl som mera normala vattenförhållanden där vatten kan sparas och hanteras lokalt.

Förorenad mark

Länsstyrelsen hade gärna sett att kommunen berört frågeställningar kring förorenade områden. Det förekommer potentiellt förorenade områden inom planområdet (industrier) och längs med E-22 finns risk för förhöjda halter av bly från blybensin samt andra föroreningar från vägtrafiken (metaller, oljor etcetera).

Social hållbarhet

Den sociala konsekvensanalysen lyfter många viktiga aspekter som ingår i den sociala hållbarhetscirkeln. Trots att den är könsblind så finns det ändå viktiga aspekter av barns rättigheter, trygghet och attraktivitet med. Att ”bejaka människors olika förutsättningar och intressen” oavsett kön, ålder, bakgrund är centrala aspekter för att skapa en tillvaro på lika villkor, som upplevs lika bra oavsett resurser.

De sociala frågorna och dess effekter, inklusive ett tydligare jämställdhetsperspektiv bör finnas med i MKB. Det är särskilt viktigt angående områdeshistorik när det gäller trygghetsfrågor vilket medför att sociala hållbarhetsfrågor bör ingå bland de mest betydande miljöeffekterna.

Beslut

Beslut att avge detta yttrande har fattats av länsarkitekt och chef för samhällsbyggnadsenheten Pär Hansson efter föredragning av planarkitekt Ted Kransby.

I ärendet har även vattenplanerare Eva Hammarström, naturvårdshandläggare Kicki Ringdahl, samordnare enheten för social hållbarhet Helen Nilsson, miljöskyddshandläggare Mikael Anjar Ödegården, kulturmiljöhandläggare Katarina Sundberg samt fornminneshandläggare Jenny Sundström deltagit.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Kommentar:

Riksintresse för kommunikationer: se kommentar till Trafikverket avseende "Trafikplats Kalmar Norra, AVS och trafikflöden"

Naturvärden:

Sandödla

Kommunen har efter samråd, samt i diskussion med Länsstyrelsen kommit fram till att de habitatförbättrande åtgärderna ska koncentreras till den nordöstra delen, alltså område C med omgivningarna. Därmed blir det inte två separata områden.

Kommunen och Länsstyrelsens sakkunniga är också överens om att habitatkvaliteten i område B till stora delar inte är särskilt bra. Det är därför svårt att beräkna hur stora ytor som behöver ersättas. Ambitionen är att de åtgärder som vidtas ska innebära en kraftigt ökad tillgång på lämpliga sandödlehabitat i Snurrområdet jämfört med nuläget. Det sammanhängande området där åtgärderna genomförs i är ungefär 5 hektar, men det omges av ytterligare ytor som kan utnyttjas av sandödla även om de inte är helt optimala. Det finns möjlighet till vidare spridning österut via golfbanan och kraftledningsgatan eftersom det finns en sammanhängande struktur av gräsytor och skogsbyn.

Planprogrammet och Bilaga 1 till Planprogram Snurrom med kommunens ställningstaganden och skyddade arter har uppdaterats i det avseendet. Kommunen har även lämnat in handlingar till Länsstyrelsen för att genomföra ett samråd enligt 12 kap § 6 miljöbalken.

Inom område C är den södra slänten på den anlagda kullen täckt av sand som en åtgärd för sandödlan enligt tidigare föreläggande. Intill kullen finns några upplag av jord och sten inom golfklubbens arrendeområde. Vid dessa har sandödlan observerats och kommunen avser att vidta förbättrande åtgärder så att de kan bli bra sandödlehabitat.

Inom område G som avser planerad bebyggelse i södra Krafslösa kommer undersökningar genomföras i samband med när planarbetet påbörjas.

Biotopskydd

Kompletteringar har gjorts i MKB avseende biotopskydd. Den biotopskyddade allén vid anfallsrampen och stenvallen vid Runnehällsvägen kommer att hanteras i kommande detaljplaner. Inmätning av träd och stenvallen kommer att finnas i grundkartan som underlag för planhandlingar.

Träd och ekmiljöer

Ja, ställningstagandet kring ekar i område B gäller alla 3 jätteeckar. Bilaga 1 har uppdaterats kring detta och i kommande detaljplanering ska särskild bedömning kring lämpligt avstånd mellan träd och bebyggelse samt utformning av närmaste miljön runt ekarna studeras vidare.

Kommunen har efter samrådet justerat gränser för exploatering och tagit hänsyn till större antal träd. De inmätta träden närmast Vårnäsavägen i nordost har inte haft bra förutsättningar att växa på grund av permanent stående vatten. Anlitad konsult Calluna AB har

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

valt att redovisa alla ekar med minst 30 cm diameter som naturvärdesträd. Kommunen menar att den typen av träd är allmänt förekommande och att varje träd inte kan betraktas som skyddsvärt. Däremot visar förekomst av många sådana träd i ett område att det är en skogsmiljö som kan utveckla böga naturvärden på sikt. Callunas inventering täcker bara de områden som då var aktuella för exploatering. Några exploateringsområden har tillkommit, men där handlar det oftast om barrskog och kommunen har själv besökt området och kontrollerat att det inte finns några skyddsvärda eller särskilt skyddsvärda träd.

Inom område B finns ett antal ekar, utöver de tre särskilt skyddsvärda träden som är med i Callunas inventering. Flertalet av dessa har påverkats av tidigare anläggningsarbeten (Fannerdun) och är döda eller döende. Inom några år kommer de troligen att blåsa omkull och kommunen anser därför inte att det är lämpligt att skydda dem. Däremot bör veden tas omhand och placeras ut i närområdet. Kommunens ambition är att i stället spara några dungar med friska träd som kan tillföra kvaliteter i den bebyggda miljön och som har förutsättningar att överleva på sikt.

Några skyddsvärda träd, främst aspar med hackspetthål, kan komma att påverkas. Det får i så fall hanteras genom samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken i samband med detaljplanarbetet. Planprogrammet är inte tillräckligt detaljerat för att påverkan på alla enskilda träd ska kunna bedömas.

Kommunen har utökat grönområden med ekbestånd i anslutning till Breda vägen inför godkännandet av planprogrammet. För ekbestånd i planlagt parkområde i öster föreslår planprogrammet inga förändringar som skulle påverka naturvärdesträden negativt.

Övriga naturvärden

Område B är till stora delar relativt fuktigt och består av finkornigt material som bildar en hård yta, vilket är negativt för exempelvis sandlevande insekter. Området har redan vuxit igen så att de solbelysta ytorna har minskat. De åtgärder som föreslås för att gynna sandödda, i form av att sandiga ytor skapas i soliga lägen i andra delar av programområdet, kommer även att gynna många andra arter, bland annat pollinerande insekter. Vissa arter, exempelvis fåglar, kan tillfälligt gynnas under igenväxningsfasen, men om området lämnas för fri utveckling kommer förhållandena att ändras. Kommunen anser därför att det är bättre att bevara stabila skogsmiljöer som har värden både för biologisk mångfald och för rekreation.

Kommunen anser i övrigt att beskrivning av förekommande skyddade arter och hur de kan komma att påverkas av planprogrammets förslag görs på ett tillräckligt sätt i bilaga 1.

Övrigt

Kommunen känner inte till att det finns invasiva arter som finns i EU:s förteckning över invasiva arter. Däremot har kommunen kännedom om att det finns parksläde vid jordhögarna mot golfbanan. Detta behöver beaktas i kommande planering och vid genomförandeprocessen.

Dagvatten

Dagvattenutredningen omfattar ny bebyggelse på en sammanlagd area om cirka 82 hektar. Den nya bebyggelsen är indelad i 66 hektar bostadsbebyggelse och 16 hektar verksamheter (inklusive skola). Den nya bostadsbebyggelsen kan antas ha en sammanvägd avrinningskoefficient på 0,5 och verksamheterna 0,7. Detta skulle motsvara en hårdjord yta på cirka 44

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

hektar. Utöver detta omfattar planprogrammet även cirka 35 hektar naturmark i form av grönstråk och park. Området inkluderar även befintlig bebyggelse på ca 25 hektar bebyggelse, samt vägar och grönområden. Både dagvattenutredningen och planprogrammet kommer uppdateras med dessa uppgifter. Parkeringsytan inom planlagda bad- och friskvårdstomten är inkluderad i beräkningar till programmet och har inte förändrats sedan dagvattenutredning till den specifika detaljplanen för badhuset gjordes. Parkering ingår i det 7ha stora centrumområdet.

Planprogrammet har uppdaterats med att miljö kvalitetsnorm för vatten har en egen rubrik i kapitel 5.3.5

Förorenad mark

I planprogrammet kapitel 3.8.1 "Föroreningar och radon" finns det beskrivet att det bedöms finnas risk för föroreningar inom de befintliga industrifastigheterna. I ett senare kapitel 4 "Fortsatt planering" som beskriver just kommande behov till vidare utredningar redovisas i avsnitt 4.1.10 att det på grund av identifierad risk för föroreningar, behövs göras vidare utredningar vid kommande detaljplanering och exploatering. Vad gäller föroreningar från E22 så håller kommunen med om att det kan finnas diverse föroreningar från trafik nära vägar. Bedömning hur nära dessa kan förekomma kan dock kommunen inte göra eller har inga uppgifter på. Bly (och de flesta metaller) är tungt och kommunen bedömer att det inte sprider sig så långt. I samband med generella kravet på en bebyggelsefri zon på 30 meter från E22 och att det i planprogrammet inte föreslås bostäder (som skulle utgöra känslig markanvändning i det sammanhanget) alls inom det avståndet, bedöms inte att denna fråga behöver utredas vidare i planprogrammet. Beroende på hur nära kommande verksamheter kan komma intill E22 och vilken typ av verksamhet kan bli aktuell, kommer detta undersökas vid detaljplaneringen.

Social hållbarhet

Kommunen har upprättat en MKB utifrån miljöbalken där frågor kring jämställdhet mm ej krävs att beskriva. Kommunen har dock gjort en social konsekvensanalys som just specifikt beskriver dessa frågor. Kommunen anser därför att inga justeringar behövs i MKBn till planprogrammet.

Lantmäterimyndigheten

Ett tydliggörande behövs kring vad som gäller och/eller ska hända inom områden såsom del av Krafslösa, samt del av Vimpeltorpet. I planprogrammet framgår det inte om några förändringar eller någon påverkan sker i dessa delområden utifrån planprogrammet. Om områdena inte påverkas, bör de då vara med i planprogrammet?

Se över formulering av texten avseende områden utanför planprogramområdet. Det kan annars misstolkas som att planprogrammet omfattar även vad som planeras ske i områden som ligger utanför planprogramområdet.

I redovisningen av de olika genomförandeetapperna i kap. 5 "Genomförande och konsekvenser" saknas information om etapp 1-3. Sist nämnda etapper nämns i ett tidigare kapitel, men det hade varit önskvärt att ha en samlad information över de olika etapperna, för att skapa en bättre förståelse och

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

helhetssyn för hur planprogrammet avses genomföras och hur programområdet ska utvecklas.

I illustrationskartan över genomförandestaperna har ett område i södra Vimpeltorpet tidigare i planprogrammet redovisats som utvecklingsområde för bebyggelse, men saknas i nämnd illustrationskarta.

Hur mobilitetshubbarnas utformning och funktion ska se ut kan behöva beskrivas bättre. Allmänna och privata ytor kommer att blandas i dessa områden. Hur dessa är tänkta att lösas hade varit en fördel att beskriva i planprogrammet, för att ge vägledning till kommande detaljplanarbeten. Tillvägagångssätt, utförande och nyttjande kan behöva bli enhetligt i planprogramområdet.

Kommentar:

Planprogrammets kapitel 5 "Genomförande och konsekvenser" har uppdaterats. Komplettering innebär ett tydliggörande att det inte föreslås ändringar i etapp 1-3 och delar av Vimpeltorpet samt delar av Kraftlösa i de delar som redan är planlagda och bebyggda. Områden där inga förändringar föreslås finns dock med på karta med preliminära etappområden och i planprogramområdet för att tydliggöra att det finns samband mellan etappområdena och befintliga bebyggelseområdena inom programområdet samt även kopplingar till angränsande områden.

Illustrationskartan och text i avsnitt 5.1.1 har uppdaterats så att det framgår vilka etapper som är planlagda och delvis genomförda samt vilka som är kommande detaljplaner. Utvecklingsområdet vid Strängenäsvägen är oberoende av de andra etapperna. För området finns förslag till detaljplan framtagen, handlingar har varit ute på samråd under september 2023.

Detaljer kring planerade mobilitetshubbar behöver utredas vidare i kommande detaljplanskede och vid genomförandet. Behov, placering och innehåll i dessa hubbar styrs i hög grad av vilka funktioner som kommer finnas inom bebyggelsekvarteren och när de byggs och inflyttning sker, samt inom vilka avstånd dessa ligger i förhållande till viktiga och frekventa målpunkter.

Regionförbundet, Regionstyrelsens arbetsutskott

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott antar redovisat yttrande över Kalmar kommuns förslag till planprogram för Snurrom.

Yttrandet överlämnas till Kalmar kommun.

Region Kalmar län har av Kalmar kommun fått möjlighet att inkomma med synpunkter på förslag till planprogram för Snurrom. Syftet med planprogrammet är att utreda förutsättningar och fastställa en övergripande struktur för utvecklingen av programområdet Snurrom.

Yttrande

Region Kalmar län ser att Kalmar kommun genom förslaget till planprogram för Snurrom har tagit ett stort steg för att bättre kunna hålla ihop den bebyggelseutveckling som sedan ett antal år tillbaka sker i tillväxtmotorn Kalmars

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

norra delar. Därmed skapas bättre förutsättningar för att de nya stadsdelarna som växer fram blir omsorgsfullt gestaltade och kan integreras med övriga staden, vilket är nödvändigt för att kunna nå en hållbar samhällsplanering enligt den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

Snurrom har sedan ett antal år tillbaka en bebyggelseutveckling som inte bara består av bostäder utan också av flera större verksamhetsetableringar som är beroende av inpendling från grannkommuner för sin kompetensförsörjning. Vidare kan antas att den kommande bad- och friskvårdsanläggningen kan bli ett besöksmål för hela södra Kalmar län. Norra vägen som går genom programområdet är även ett av de starkaste stråken för kollektivtrafiken i Kalmar län. Snurrom är därför en mål- och bytespunkt inte bara för Kalmar kommun utan också för en större geografi.

Precis som Kalmar kommun nu föreslår ser Region Kalmar län att föreslå infrastrukturens utveckling är nödvändiga för att Snurrom ska kunna utvecklas långsiktigt hållbart med bland annat en snabbare och förbättrad kollektivtrafik. Region Kalmar län ser särskilt positivt på de prioriterade ombyggnationerna av Trafikplats Kalmar norra utmed E22 med en regional bytespunkt för kollektivtrafiken, ett nytt huvudstråk med en ny stadsbusslinje samt en omgestaltning av Norra vägen för en lokal snabbbusslinje. Satsningarna gör att kollektivtrafiken tillåts få vara den strukturbildande kraften den bör vara för en mer hållbar samhällsplanering. En fortsatt stark bebyggelseutveckling kan emellertid antas bidra till en stark ökning av biltrafiken med bland annat fortsatta parkeringsproblem som följd. Hur infrastrukturen för gång, cykel och kollektivtrafik utformas i och till programområdet är därför av stor vikt för hållbara resval. En fortsatt tydlig prioritering av gång, cykel och kollektivtrafik gör att Region Kalmar län enklare kan svara upp med en tät och robust kollektivtrafik som finns nära där människor bor och verkar. Region Kalmar län önskar därför att få delta tidigt i den fortsatta planeringsprocessen, då infrastrukturen planeras mer i detalj och såväl kollektivtrafikens förutsättningar samt utsatta grupper (barn, äldre och personer med funktionsnedsättning) förutsättningar att röra sig i trafikmiljön avgörs.

Region Kalmar län med ansvar för hälso- och sjukvården i Kalmar län ser positivt på att planprogrammet möjliggör hälso- och sjukvårdsfunktioner utmed huvudstråket för den nya stadsbusslinjen. Placeringen av dessa funktioner uppmuntrar besökare att ta sig dit genom gång, cykel eller kollektivtrafik vilket i sin tur bidrar till ökad fysisk aktivitet. De parkeringsbehov som ändå kvarstår för Region Kalmar läns hälso- och sjukvårdsfunktioner kan med fördel samutnyttjas med parkeringsbehov för annan viktig samhällsservice.

Kommentar:

I mitten av juni 2023 har ett Medfinansieringsavtal tecknats mellan Trafikverket och Kalmar kommun. Avtalet avser genomförandet av en teknisk utredning, i syfte att precisera åtgärder i Åtgärdsvalstudien (ÅVS TRV 2021/106188) samt möjlig etappvis utbyggnad enligt redovisade grunder i ÅVS (figur 2 i ÅVS). Säkerheten för oskyddade trafikanter har inte detaljstuderats i ÅVS, varför Kalmar kommun och Trafikverket är överens om att lämpliga lösningar för säker GC ska ingå som en väsentlig förutsättning för kommande planering som berör Norra vägen och Trafikplatsen Kalmar Norra.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Kommunen förutsätter att Regionens/KLT kommer att ingå i en arbetsgrupp för trafikplatsen Kalmar Norra i den kommande trafikutredningen som ska genomföras av Trafikverket.

Boende och fastighetsägare

Privatperson 1

Jag tänkte bara lämna min synpunkt på förslaget kring Snurrom! Tycker allt känns bra och genomtänkt! Det enda jag önskar är att det inte byggs för många hyresrätter mer i området. Jag tror det är bra med blandad bebyggelse men för många hyresrätter är inte bra. Tyvärr har det blivit det redan i Snurrom! Jag känner tre familjer som redan har valt att flytta därifrån på grund av de har uppfattat området som oroligt. Det bästa vore om framtida bebyggelse bestod mestadels utav hus och bostadsrätter.

Kommentar: För de tillkommande bebyggelseetapperna i Snurrom avses uppföras radhus, villor och bostadsrätter. En redovisning finns i planprogrammet i kapitel 3.3. Tyvärr har kommunen dock inte rådighet över utbyggnadstakten och inflyttningen i dessa kvarter norr om de nuvarande hyreslägenheterna. Tidsplanen för detta är därmed oviss.

Privatperson 2

Jag flyttat in till Snurrom för drygt fyra år sedan, och var så glad och positivt överraskad över Snurrom, nybyggt, modern, och en sann friluftsstad med mera, tills jag vaknat en dag mitt i natten av en skjutning / mordförsök i huset mitt emot. Jag flyttade från Stockholm där jag bott mer än 30 år och aldrig varit med om sådan händelse.

Snurrom är så fin friluftsstad som jag älskar.

Men nu finns det och fanns hela tiden cirka 20% tomma lägenheter! och detta är ett bevis på en mättnad i bostadsmarknaden i kombination med höga hyror, och att bygga fler bostäder här kommer inte att gynna en positiv utveckling i det fina och moderna friluftsstaden, utan det kommer att öka pressen på fastighetsägarna med en fortsatt uthyrning utan bakgrundskontroll av kriminella samt slussning av folk vilket kommer att leda till en oviss framtid för snurrom. Snurrom kallades för lilla rosengård i sociala medier efter Skjutningen!

Ett stort tack till polisen som patrullerar här mitt på nätterna!

Kommunpolisen var inte nöjd med den negativa utvecklingen i snurrom.

En bakgrundskontroll samt ett samråd med polisen bör ske inför en eventuell utvidgning av snurrom.

En fin friluftsstad förtjänar en fin utveckling!

Bifogar en bild som ett exempel på många lediga lägenheter i snurrom.

På bilden kan man se fem lediga lägenheter av sex.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Kommentar: För de tillkommande bebyggelseetapperna i Snurrom avses uppföras radhus och villor samt bostadsrätter, vilket följer kommunens intentioner till en variation av boendeformer i friluftsstaden, och som kan bidra till ekonomiskt och social hållbarhet över tid. En redovisning över kommande boendeformer i planlagda delen av Snurrom finns i planprogrammet i kapitel 3.3. Tyvärr har kommunen dock inte rådighet över utbyggnadstakten och inflyttningen i dessa kvarter. Tidsplanen för detta är därmed ovisst.

Kalmar kommun har även i samband med programarbetet och på grund av händelser vid årsskiftet 2021/2022 haft en dialog med både kommunpolisen, kommunledningskontoret med ansvar för trygghet och säkerhet, samt social hållbarhet kring olika behov och åtgärder avseende trygghet och en hållbar social utveckling inom stadsdelen. Detta kommer att fördjupas under kommande utbyggnad av stadsdelen. Utöver detta har Kalmar kommun etablerat ett bra kontaktnät med fastighetsägare och förvaltare i Snurrom-området för att stämma av olika frågor inom bostadsområdet.

Avseende friluftsvärderna så har kommunen iordninggjort och kommer göra ytterligare förbättringar vid dammarna vid Björnökärr strax norr om bostäderna i Snurrom. Vidare har arbetet påbörjats kring gestaltning av parkområdet vid kullen mellan Värnsnäs vägen och golfbanan. Det betyder att det framöver kommer finnas ännu mera platser tillgängliga för rekreation och friluftsliv.

Fastighetsägare 1

Trevlig att vi får ta del om planerna av utvecklingen av Snurrom. Jag blir dock ledsen då jag ser att många av våra fina promenadvägar vi går varje dag med våra hundar kommer att försvinna.

För att utnyttja de fina skogspartierna som finns kvar önskar jag att skogen blir tillgänglig bakom Rotebrunnsvägen.

Det finns en allmän ”marksnutt” mellan husen nr 7 och nr 9 på Rotebrunnsvägen som man skulle kunna göra tillgänglig för att nå skogspartiet bakom. Skogen bakom är idag väldigt snårig och går inte att promenera i idag så denna behöver också röjas upp.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Kommentar: Det har utförts gallring i området med syfte att bevara och utveckla naturvärden relaterade till ek-skogen, men dessa åtgärder är rent naturvårdsrelaterade. Området är planlagt för natur och kommunens ambition är att natur ska vara tillgänglig men inte i den grad att det planeras anläggande av stigar eller belysning.

Privatperson 3

Där det nya huvudstråket ska skapas med tillhörande ny bebyggelse ligger idag en av Kalmar stads få bevarade skogar. Skogen är väldigt viktig för oss boende i norra Kalmar då den innebär rekreation och återhämtning för många. Här plockar vi bär och svamp, följer årstidens skiftningar, promenerar eller springer. Här finns en möjlighet att uppleva tystnad, stillhet och få en stunds kontemplation.

Den natur som är tänkt att bevaras kommer inte att upplevas som en skog utan som enstaka träd. Det kommer att bli precis som vid den bevarande ekbacken vid Sagovägen. När man ska besöka platsen är det så avskalat av annan natur att man går i "skogen" med full insyn från alla håll. Att gå i naturen när andra människor tittar på är inte samma återhämtning.

Syftet med Snurrom ska vara att "skapa den moderna friluftsstaden i norra Kalmar. Här möts natur och stad, friluftsliv och vardagsliv. I friluftsstaden ska du ha nära till sport och natur". Frågan är bara vad som räknas som natur. Enstaka träd och en uppstyrd park ger inte samma naturupplevelse som en skog.

För att komma till en riktig skog kommer det i framtiden krävas tillgång till bil. Det blir alldeles för långt att cykla och några kommunala färdmedel tror jag inte man kan räkna med. Detta påverkar naturen i form av ökade utsläpp. Dessutom blir det en socioekonomisk fråga då många som bor i närheten av den nuvarande skogen inte har tillgång till bil.

Kommentar: I samband med att befolkningen i Kalmar kommun och Kalmar tätort förväntas kontinuerligt öka, finns även ökade behov av bostäder, god service och infrastruktur. Planprogrammet är ett övergripande planarbete som anknuter till kommunens översiktsplan och tidigare planer som har pekat ut Snurrom som utvecklingsområde för både förtätning och friluftsliv. Delar av nuvarande skogsområden behöver ersättas med bebyggelse och infrastruktur. Ett större sammanhängande skogsområde på cirka 16 ha mellan Breda vägen och Strängenäsvägen kommer att bevaras och de mest värdefulla ek-skogarna med höga biologiska värden kommer finnas kvar. I denna skog finns det ett flertal stigar, blåbärsris och möjlighet att kunna ströva omkring och njuta av naturen framöver. Norra delen av Kalmar tätort har i sin helhet en väldigt stor andel grönytor pga stora arealer skogar, park- och strövområden, golfbanan, en låg bebyggelsestäthet med övervägande andel småbustomter som har tillgång till egen tomt för vila och rekreation, samt dess läge intill Värnsnäs natur- och rekreationsområde. Golfbanan med angränsande strövområden och rekreationsstigar mot havet anses finnas kvar. Detta kommer bevara möjligheten att kunna ha bostadsnära områden för rekreation, återhämtning, plocka svamp och bär, följa årstiderna och göra promenader. I Ljusstaden och Vimpeltorpet finns idag många grönområden nära de befintliga bostäderna. Områdena har varierande karaktär och vegetationsammansättning; det finns anlagda parkytor med lekredskap, skogspartier med strövstigar och blåbärsris, generösa gräsytor för spontanidrott, trädaléer med stenmurar, flanerstråk med bänkar och belysning. I närområdet och intill den

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

sammanlänkande grusvägen mellan Karlssons äng och skogen vid Strängenäsvägen finns vidare mindre skogsområden för dessa upplevelser så som vid Karlssons äng, söder om Strängenäsvägen och öster om Löpstensvägen. Vidare finns hela Värnsösområdet som dessutom utgör naturreservat och därmed är tillgängligt och utgör framöver ett attraktivt rekreativt område.

Den i planprogrammet redovisade placeringen av nya huvudstråket och de intilliggande bebyggelsekvarteren baseras på utredningsresultat och ett antal överväganden kring naturvärden, topografiförhållanden, dagvattenflöden, massbalans, nuvarande ledningsstråk och möjligheten att kunna skapa lämpliga bebyggelsekvarter intill det sammanlänkande huvudstråket. Redovisad sträckning kvarstår och utgör viktig planförutsättning i det påbörjade detaljplanarbetet med syfte att reglera den nya vägkopplingen mellan Vänsköpings väg och Värnsösvägen.

Fastighetsägare 2

Jag bor på Hans Villius gata i Ljusstaden och känner stor förskräckelse och oro över att man har planer på att dra en väg och börja bygga i våra fina strövområden. Vi plockar svamp, bär, joggar, promenerar och vistas mycket ute i skogen och jag vill tala om att det är vi inte ensamma om. Alla små stigar och stenmurar som sedan leder ut till grusvägen som går mellan södra Snurrom och ner mot vackra Björkenäs och golfbanan är guld värda.

Kommentar: I samband med att befolkningen i Kalmar kommun och Kalmar tätort förväntas kontinuerligt öka, finns även ökade behov av bostäder, god service och infrastruktur. Planprogrammet är ett övergripande planarbete som anknäver till kommunens översiktsplan och tidigare planer som har pekat ut Snurrom som utvecklingsområde för både förtäning och friluftsliv. Delar av nuvarande skogsområden behöver ersättas med bebyggelse och infrastruktur. Ett större sammanhängande skogsområde på cirka 16 ha mellan Breda vägen och Strängenäsvägen kommer att bevaras och de mest värdefulla ekskogarna med höga biologiska värden kommer finnas kvar. I denna skog finns det ett flertal stigar, blåbärsris och möjlighet att kunna ströva omkring och njuta av naturen framöver. Norra delen av Kalmar tätort har i sin helhet en väldigt stor andel grönytor pga stora arealer skogar, park- och strövområden, golfbanan, en låg bebyggelsestäthet med övervägande andel småbustomter som har tillgång till egen tomt för vila och rekreation, samt dess läge intill Värnsös natur- och rekreativt område. Golfbanan med angränsande strövområden och rekreativstigar mot havet anses finnas kvar. Detta kommer bevara möjligheten att kunna ha bostadsnära områden för rekreation, återhämtning, plocka svamp och bär, följa årstiderna och göra promenader. I närområdet och intill den sammanlänkande grusvägen mellan Karlssons äng och skogen vid Strängenäsvägen finns vidare mindre skogsområden för dessa upplevelser så som vid Karlssons äng, söder om Strängenäsvägen och öster om Löpstensvägen. Vidare finns hela Värnsösområdet som dessutom utgör naturreservat och därmed är tillgängligt och utgör framöver ett attraktivt rekreativt område.

Den i planprogrammet redovisade placeringen av nya huvudstråket och de intilliggande bebyggelsekvarteren baseras på utredningsresultat och ett antal överväganden kring naturvärden, topografiförhållanden, dagvattenflöden, massbalans, nuvarande ledningsstråk och möjligheten att kunna skapa lämpliga bebyggelsekvarter intill det sammanlänkande huvudstråket. Redovisad sträckning kvarstår och utgör viktig planförutsättning i det påbörjade

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

detaljplanearbetet med syfte att reglera den nya vägkopplingen mellan Vänskapens väg och Värnsnäs vägen.

Privatperson 4

Tre synpunkter på förslaget:

- 1) En busshållplats behövs längst ner i Snurrom, runt Värnsnäs vägen 15. Om det inte redan planeras ingå.
- 2) I den nya parken kanske en skejtpark hade passat in. Det finns en i Norrliden som ofta har mycket folk, så det är definitivt något som är efterfrågat.
- 3) Ett övergångsställe hade behövts mellan de två buss stoppen ”Snurrom”. Har man cykel står den alltid på andra sidan vägen när man kommer tillbaka, och det är lite långt att gå bort till övergångsstället vid rondellen. Vägen brukar vara rätt trafikerad där också.

Kommentar: Kalmar kommun har dialog med Kalmar länstrafik och Region Kalmar län kring förbättringar av kollektivtrafiken. För Snurrom finns förslag framtaget att en busslinje ska kunna trafikera det nya huvudstråket mellan Värnsnäs vägen och Norrlids vägen samt angöra nya bad- och friskvårdsanläggningen i Snurrom. En konkret placering av hållplatser finns medan trafikstart av busslinjen är mer oklart i dagsläget.

Kommunen har avsatt en budget för att bygga parken vid kullen i östra Snurrom och vid Björnökärr i norra Snurrom för att bland annat bygga promenadstigar, paviljonger och sittplatser samt pedagogiska lekanordningar.

På Norra vägen och dess delsträcka mellan Vimpeltorpet och Värnsnäs vägen kommer kommunen se över hela trafiksituationen. Översynen omfattar bland annat busskörfiler, hållplatsutformning, gång- och cykelbanor samt korsningsutformningar. I dagsläget finns dock inga konkreta förslag framme. En ombyggnation av hållplats Snurrom studeras där bland annat en ny gång- och cykelpassage inkluderas.

Fastighetsägare 3 och privatperson 5

Undertecknad (fastighetsägare 3) har tillsammans med privatperson 5 lämnat förslag till ett mera hållbart byggande mm i medborgarförslag 200520, kommentarer 201118 och förslag gällande översiktsplanen 220613.

Klimatkrisen gör sig nu allt mer gällande. Positivt är att Kalmar kommun nu har ett förslag till Klimatkontrakt där ambitionen är att kommunen ska bli klimatneutral till 2030. Det måste medföra att byggnation och boende blir hållbart i flera avseenden. Möjligheterna är stora i samband med exploatering av nya områden. Våra förslag enligt bilagor passar in i detta sammanhang (se bilagor infogade nedan).

Medborgarförslag gällande hållbar samhällsplanering (200520)

I Naturvårdsverkets nyligen antagna indikatorer för att följa konsumtionens klimatpåverkan anges att konsumtionen årligen orsakar utsläpp av ca 100 miljoner ton CO₂ ekv per år. Bygg- och bostadssektorn står för drygt tjugo procent av växthusgasutsläppen i Sverige. Detta måste minska drastiskt om vi ska nå klimatmålet med att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

växthusgaser till atmosfären för att därefter uppnå negativa utsläpp. I Färdplan för fossilfri konkurrenskraft (Fossilfritt Sverige) 180328 sägs att det finns potential att halvera branschens klimatpåverkan till 2030 jämfört med 2015 med befintlig teknik.

I Färdplanen ges bl.a. följande förslag till kommunerna:

- Beakta klimatpåverkan i tidiga skeden av plan- och byggprocessen (p 18).
- Ställ funktionsbaserade upphandlingskrav där innovativa lösningar med låg klimatpåverkan i ett livscykelperspektiv premieras. Efterfråga och ge incitament för lägre klimatpåverkan i anbud (p19).
- Följ upp klimatkraven systematiskt, gör det kostsamt att göra fel och lönsamt att göra rätt (p20)
- Ställ krav på återanvändning av material om/när det är fördelaktigt ur ett livscykelperspektiv, t.ex. vid renovering och masshantering (p 21)

I Regeringens Klimatpolitiska handlingsplan 191217 sägs bl.a. följande gällande Bygg och anläggning:

Klimatdeklarationer för klimatsmart byggande ur ett livscykelperspektiv införs från 2022 (p 27)

Krav på minskad klimatpåverkan och livscykelanalyser vid byggande ska främjas, exempelvis genom framtagande av upphandlingskriterier. Byggande i trä ska öka (p 28).

Stora ändringar kan därför väntas gällande byggande, upphandling, renoveringar m.m. Kommunen bör därför revidera Klimat- och energiprogrammet 160405 för att underlätta omställningen. Flera kommuner har redan börjat mäta klimatutsläppen inom byggsektorn. Kommuner som utgör goda exempel är bland andra Borås, Uppsala, Göteborg och Växjö. I Borås finns det en klimatkommitté som analyserar om klimatambitionerna enligt koldioxidbudgeten följs. Uppsala har tagit fram strategiska insatsområden för att minska växthusgasutsläppen från byggsektorn. Göteborg har t.ex. en checklista för miljöanpassat byggande i syfte att "höja ambitionsnivån, mana till ständiga förbättringar och skapa framåtanda". Checklistan ser till att höja ambitionerna vad gäller beständighet, hälsa- och inomhusklimat, miljöpåverkan, resurshushållning, energihushållning samt aspekter kring kvalitetssäkring och uppföljning.

En del i omställningen av byggsektorn är att införa ett träbyggnadsprogram för nyproduktion för att maximera antalet bostäder och lokaler som byggs i trä. Växjö har i sin strategi för trähusbyggande satt upp ett mål att minst 50 % av byggnationen ska ske i trä 2020. Några fördelar med byggande i trä är att det ger väsentligt lägre klimatpåverkan än andra material och att bostäderna blir hälsosamma, mer trivsamma och miljövänliga. Passivhus och plusenergihus byggs ofta i trä, något som man särskilt tagit fasta på i området Vikaholm i Växjö, Vallastaden i Linköping samt ETC:s träbostäder i Västerås.

Flera av ovannämnda kommuner är med i nätverket Klimatkommunerna där många klimatrelaterade frågor behandlas.

Viktigt är även att vi snarast ställer om till en cirkulär ekonomi (jfr SOU 2017:22, dir 2018:93). Där ingår återanvändning, samutnyttjande, reparationer

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

mm. Stora vinster finns även att återanvända material vid byggande (jfr Skanskas hus Epic i Malmö). Samutnyttjande kan ske t.ex. genom användning av pooler för elfordon. En bil i en bilpool kan ersätta 4 – 13 andra bilar och frigör markytor på ca 85 kvm på allmänna platser. Några fördelar med pooler för olika fordon är att behovet av parkeringsplatser minskar, att kostnaderna för bilanvändning och boende minskar och att kommunens samhällsplanering kan göras miljövänligare.

Vi vill utifrån ovanstående redovisning lämna följande medborgarförslag:

1. Grönområden ska värnas och nybyggnation ska i första hand ske längs med fungerande stråk för kollektivtrafiken. Det ska även tas särskild hänsyn vad gäller framtidens klimat- och väderfenomen.
2. Kommunen tar fram en handlingsplan för att minska klimatavtrycket inom byggsektorn - detta genom att bl.a. ställa krav på klimatdeklaration vid nybyggen, ökad nybyggnation i trä, byggnation av passivhus eller plushus, återanvändning av material, egen försörjning med el, standard för solceller vid nybyggnation m.m.
3. Möjlighet att ladda elfordon och ordna pooler för sådana fordon ska finnas vid nybyggnation i nya områden.

Synpunkter inlämnande till förslag gällande översiktsplanen, 2022-06-13

I översiktsplanen sägs beträffande bostadsplanering att planen ger utrymme för 5600 nya bostäder till 2035. Ställningstagande görs att markreservationer, nybyggen och reinvesteringar ska ha låg klimatpåverkan.

I medborgarförslag 200520 lämnade vi en rad förslag gällande hållbar samhällsplanering. Samhällsbyggnadsnämnden tog ställning till förslagen 201022 § 178. I beslutet fanns inte ställningstagande till vårt förslag om byggande av passivhus eller plushus, ökad byggnation i trä, egen försörjning med el och standard för solceller vid nybyggnation mm. Vi berörde detta i våra kommentarer till nämnden 201018.

Många av våra förslag tas på ett positivt sätt upp i översiktsplanen. Med hänvisning till våra tidigare inlägg föreslår vi att det i översiktsplanen görs förtydliganden att standarden vid nyproduktion bör vara passivhus eller plushus. Även renoveringar bör eftersträva denna standard. En strategi för byggnation i trä bör tas fram.

Kommentarer till skrivelsen 200922 i ärende SBN 2020/0634

I anslutning till vårt förslag (2) noterar vi att ett nytt system för energiklassificering införts den 1 juli 2020. I klass C har klimatpåverkan för låg betydelse. Vid nybyggnation bör krav ställas enligt klass A eller B dvs passivhus eller plushus. Inget hindrar att kommunen i samband med klimatdeklarationerna ställer detta krav. Likaså bör kommunen sträva efter ökat byggande i trä från certifierade skogar. Detta bör ingå i kommunens klimatanpassningsplan.

En fördel med klimatanpassade bostäder är att de kan byggas till lägre kostnader. Denna aspekt har vi inte tagit med i vårt förslag men vi vill ändå hänvisa till en ny rapport från Boinstitutet och Centrum för Boendets Arkitektur (CBA) vid Chalmers, som studerat ett projekt med passivhus i Viskafors. I rapporten *Lönsambetskalkyl för hållbart bostadsbyggande* konstaterar forskaren Antti Kurvinen att byggföretag som använder material som beräknas hålla i 100 år kan fördela kostnaden över en längre tid jämfört med den standardiserade avskrivningstiden. Samtidigt kan högre kvalitet i materialvalen sänka

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

underhållskostnaderna och väcka större intresse på marknaden. Sammantaget gör detta att företaget kan erbjuda en lägre hyra och ändå generera ett positivt kassaflöde över tid.

En annan aspekt vi inte tagit upp i vårt förslag men som blivit aktuell genom pandemin är hur den kan väntas påverka kraven på boende, arbetsplatser och kommunikationer. Sannolikt kommer en större andel av arbetet att ske från bostaden och digitala möten kommer att ersätta många resor. Möjligheter skapas därmed till mera decentraliserat boende och service. Detta bör beaktas i arbetet med översiktsplanen.

Kommentar: Kalmar kommun antog 2021 utmaningen att bli en av 23 svenska städer som ska påskynda omställningen och skapa klimatneutrala städer inom planetens gränser där alla är med. Utsläpp från alla växthusgaser ska reduceras till netto-noll år 2030. De utsläpp som inte kan reduceras ska kompenseras för.

Planprogram för Snurrom redovisar utmaningar och viktiga avvägningar vad gäller Agenda 2030 och hållbar utveckling i Kalmar kommun. Kommunens Vatten- och miljönämnd ställer sig bland annat bakom planprogrammet. Planprogrammet redogör även frågor kring cirkulära flöden, hållbart byggande, ekosystemtjänster och klimatanpassning genom planeringsstrategier och riktlinjer för "Platser och upplevelser", "Stråk och mobilitet" samt "Bebyggelse och gestaltning". Dessa riktlinjer ska i påbörjade och kommande detaljplaner och genomförandeprojekt följas. Planprogrammet lyfter även betydelsen kring hållbara resval, tillgänglig kollektivtrafik, ökat samnyttjande av ex bil- och cykelpooler.

Många synpunkter som lämnats ligger utanför ramen för planprogrammet för Snurrom, men som tillämpas i kommunen generellt och oavsett vilket projekt eller geografiskt område det gäller. Några av dessa är bland annat följande: Handlingsplan för fossilbränslfri kommun 2030, Handlingsplan för god vattenstatus, Handlingsplan för giftfria förskole- och skolmiljöer Kalmar kommun, Klimatanpassningsplan, Naturmarkspolicy, Upphandlingspolicy, Vägledning för masshantering i kommunala bygg- och anläggningsprojekt. Utöver detta ska i alla plan- och byggärenden de regleringar och krav i plan- och bygglagen och miljöbalken följas som avser en god och hållbar hushållning med mark och vatten, hantering av dagvatten- och översvämningsfrågor. Avseende krav på laddinfrastruktur som ska förenkla skiftet från fossilbil till elbil, så har denna lag redan trätt i kraft. Vidare finns i nyligen framtagna nya översiktsplanen (antagen 2023-06-19 men inte vunnit laga kraft på grund av överklagande) riktlinjer för hållbart byggande som ska följas.

Privatperson 6

Jag motsätter mig all den exploatering av skogen som är föreslagen att ske enligt det föreslagna planprogrammet.

Att ha närhet till och möjlighet att få vistas i skogen är något som är otroligt viktigt för allas vårt välbefinnande. Jag bor själv nära den skog som kommunen planerar att exploatera.

Jag vet hur mycket denna skog nyttjas och älskas av inte bara mig och mina barn utan även av mina grannar och övriga boenden i närheten. Det syns tydligt inte minst på hur stigarna blir mer och mer använda och på mängden människor som man möter när man vistas i skogen.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

I takt med att staden förtätas och mer och mer skog skövlas blir de sista skogresterna otroligt viktiga för inte bara oss människor, utan även de djur och växter som har skogen som sitt hem. Ett hem som mer och mer naggas i kanten.

Har kommunen gjort några studier på hur skövlingen av skogen kommer påverka människors hälsa och välbefinnande? Var ska människorna hitta lugn och kraft om skogen blir allt mindre och mindre? Hur kommer barnen reagera när deras älskade skog skövlas till förmån för vägar och bostäder?

Enligt det föreslagna planprogrammet såg jag, när jag var på samrådsmötet den 16 november, att det finns förslag på att ordna odlingslotter och aktivitetsplatser i den lilla skog som planeras att vara kvar. Detta splittrar ju naturen ännu mer. Låt skogen få vara så fantastisk som den är. Odlingslotter och aktivitetsplatser gör den sämre. Låt människor få uppleva en skog där de kan finna det lugn som bara skogen ger. Skogen behöver inte utvecklas, den är mest värdefull precis som den är.

Ängen i skogen används också flitigt som en naturlig lekplats, picknickställe och plats för att utöva till exempel qigong. Inget behöver ”fixas” till där. Ängen är fantastiskt precis som den är.

Övrigt: Att den föreslagna vägen ska gå precis förbi Skateparken i Norrliden känns farligt medtanke på hur mycket människor som rör sig i området då de tar sig till och från skolan. Köper inte de argument som kom fram på samrådsmötet.

Gällande det utskick som gjorts angående det föreslagna planprogrammet, har detta inte nått alla berörda, t ex vi som bor i Ljusstaden. Inte ens de som bor vid gränsen till det föreslagna planområdet har fått utskicket.

Kommentar:

I samband med att befolkningen i Kalmar kommun och Kalmar tätort förväntas kontinuerligt öka, finns även ökade behov av bostäder, god service och infrastruktur. Planprogrammet är ett övergripande planarbete som anknyter till kommunens översiktsplan och tidigare planer som har pekat ut Snurrom som utvecklingsområde för både förtätning och friluftsliv. Delar av nuvarande skogsområden behöver ersättas med bebyggelse och infrastruktur. Ett större sammanhängande skogsområde på cirka 16 ha mellan Breda vägen och Strängenäsvägen kommer att bevaras och de mest värdefulla ekskogarna med höga biologiska värden kommer finnas kvar. Norra delen av Kalmar tätort har i sin helhet en väldigt stor andel grönytor pga stora arealer skogar, park- och strövområden, golfbanan, en låg bebyggelsetäthet med övervägande andel småhustomter som har tillgång till egen tomt för vila och rekreation, samt dess läge intill Värnsnäs natur- och rekreationsområde.

En stor del av skogen i Snurrom har tidigare i första hand sköts för att producera virke, vilket syns på att det finns likåldriga, planterade bestånd. Det finns dock en del områden med högre naturvärden, främst lövskog. Där har det de senaste åren gjorts en del gallringar för att gynna utvecklingen av biologiska naturvärden. I och med att fler människor får skogen som sin närmatur kommer skötseln att bli mer inriktad på att gynna rekreationsvärden och biologiska värden, på bekostnad av virkesproduktion.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Anläggning av odlingslotter är tänkt att kunna ske inom programområdet på flertal platser och har schematiskt redovisats i Krafslösaskogen och planlagda parkområde vid kullen i Snurrom. Planprogrammet lyfter betydelsen av de öppna ytorna i Krafslösaskogen och utpekandet av området som aktivitetsplats betyder här inte att det ska skapas nåt helt nytt och träden ska avverkas. Markeringen "aktivitetsplats" syftar här på att den har definierats som värdefull då det finns stigar och spår av aktiviteter för människor som ska kunna ha picknick, samlas och njuta av naturen. Symbolen för odlingslotter på principkartan för platser och upplevelser har tagits bort i Krafslösaskogen.

Synpunkt kring en väg förbi skateparken i Norrliden berör inte planprogrammet Snurrom och kommenteras därför inte här.

Kommunen har utifrån krav i Plan- och bygglagen haft två annonser i lokala tidningar, Barometern och Kalmarposten om att ett planprogram har tagits fram, hur länge och var det kan lämnas synpunkter och med information om samrådsmöten. Det har även skett utdelning av informationsblad till de bebyggelseområdena där det föreslås förändringar i form av ny bebyggelse och bostäder samt där trafikflöden förväntas ändras i samband med planerad påkoppling av Vänskapens väg till Värnsnäs vägen. Information kring planprogrammet har även skett via sociala medier, kommunens anslagstavla, biblioteken i Lindsdal och Bergavik samt på stadsbiblioteket. Föreslaget bebyggelseområde söder om Strängenäsvägen omfattas av ett pågående detaljplanearbete där samråd har genomförts under hösten 2023.

Fastighetsägare 4 och 5

Här kommer lite tankar efter samrådsmötet den 16 nov-22

När man förtätar byggnationen på Strängenäsvägen bör man ha med sig att vägen är smal och vid mkt snö har vägen bara en körbana då utrymmet bredvid vägen att ploga upp snö är begränsat av stenmurar och upphöjd skog. Vi som bor där har vid fler tillfällen fått backa vid möte när det är mkt snö.

Redan idag har vi lastbilar som inte gärna kör upp i gatan.

Byggnationen som sker söder om Strängenäsvägen bör köra ut mot Vänskapens väg där vägen är breddad. Viktigt är också att Strängenäsvägen inte är öppen Vänskapens väg -Norra vägen så det blir en genomfart led utan att man stänger av den väster om nybyggnationen. (hoppas väderstücken är rätt)

Det är trafiksituationen vi tänker på i första hand.

Det är gjort ett gångstråk mellan Vimpeltorpet och BRF Södra Råstenen där det saknas belysning gångstråket är mkt mörk höst och vinter och skulle behöva lite belysning.

Kommentar: Kommunen har kännedom om att Strängenäsvägen har en smal körbana och att utrymme för mötande bilar är begränsande pga stenmurar eller höga vägslänter längs vägen. För det planerade bebyggelseområdet söder om Strängenäsvägen pågår en detaljplan som har varit på samråd under september 2023. Trafikerörelser till och från planerade bostäder i denna detaljplan avses ske österut med hänsyn till den smala körbanan och målsättningar kring god trafiksäkerhet. Det finns inga planer på genomfartstrafik mellan Vänskapens väg och Norra vägen i dagsläget.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Belysning av gångstråket mellan Vimpeltorpet och BRF Södra Råstenen är ingen fråga inom ramen för planprogrammet, men i dagsläget är ingen belysning planerad vid gångstråket.

Privatperson 7

Jag bor själv på Norra Vimpeltorpet och välkomnar den nya detaljplanen och planprogrammet för Snurrom.

En modern friluftsstad med badanläggning och parker, men också närhet till service och kommunikationer.

Önskvärt är att ni redan på planeringsstadiet tänker på tillgången av parkeringsplatser. Redan nu är det svårt med parkering för besökande, men också för de hushåll som har mer än en bil. Detta skapar en ständig irritation i området. Bilar kretsar runt i området och parkeras trångt och felaktigt vilket hindrar sikten vid utfarter och skapar en stor otrygghet för cyklister och barn.

Ni har nu en enorm obyggd yta där detta problem skulle kunna byggas bort och därmed skapa en trygg och trevlig plats att komma till eller bo i. Lägg parkeringar eller ett parkeringshus så att biltrafiken hindras inne i bostadsområdena. Jag tror att alla är beredda på att betala för att kunna parkera säkert och lagligt.

Ytterligare en kommentar är att det behövs fria lektytor för våra barn, både stora som små. En lekpark för de små, men kanske också en skatepark, fotbollsplan eller dyligt för de större barnen. De har nu ingenstans att ta vägen utan cyklar ock åker rullskridskor i de redan trånga gatorna. Utanför mitt fönster har några ungar satt upp en basketkorg på en cykelparkering, och jag ser att de försöker kasta frisbee på en bilparkering. Känns inte bra. Passa på att verkligen göra området till den friluftsstad som ni beskriver.

Kommentar:

Parkering: Planprogrammet föreslår i likhet med gällande riktlinjer för parkering inom Kalmar tätort att boendeparkering ska ske inom egna fastigheten alternativt att flera fastigheter kan samnyttja ytor för parkering och reglera detta via avtal. Planprogrammet föreslår även möjlighet att anordna parkeringar längs huvudstråket och att parkeringsbehov vid välbesökta målpunkter ska utredas vidare. Det behöver utredas vilken efterfrågan en parkeringsyta syftar på att lösa, dvs. om det är för boende, arbetande, pendlare eller besökare. Kommunen har gjort en beläggningsstudie av de två stora allmänna parkeringsytorna i Snurrom (nuvarande grusyta söder om utegymmet och grusytan invid korsningen Värnsnäs vägen/Norra vägen). Studien tar även hänsyn till parkeringsbeläggnings inom nuvarande bostadsfastigheter. Beläggningsstudien tyder på att det finns fler parkeringsplatser idag än vad som efterfrågas i området och att uthyrningsgraden inom privata bostadsfastigheter inte är fulltecknade. Vid den nya bad- och friskvårdsanläggningen kommer cirka 200 parkeringsplatser att etableras. Dessa kommer att regleras på olika sätt för att kunna erbjuda bästa tillgänglighet för besökare och arbetande till anläggningen och samtidigt nyttjas av boende och besökare i området.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Kommunen har avsatt en budget för att bygga parken vid kullen i östra Snurrom och vid Björnökärr i norra Snurrom för att bland annat bygga promenadstigar, paviljonger och sittplatser samt pedagogiska lekanordningar.

Fastighetsägare 6

Härmed lämnar jag några synpunkter kring utvecklingen av stadsdelen Snurrom.

Avsaknad i beskrivningen för fotbollsplan eller multisportsarena, gräsyta med mål, etc. för unga och gamla. Se exempel nedan.

Förbättrad säkerhet vid infart/utfart till/från Norra Vägen/Breda Vägen (jämför korsning till Vimpeltorpet). Vänstersväng leder inte sällan till situationer och kraftiga inbromsningar.

I det korta perspektivet är busshållplatserna små, då det ofta kommer 2 bussar på rad (ena bussen med änden ut i vägen).

Kommentar: I planprogrammet nämns under avsnitt "2.3.1 Platser och upplevelser" att så kallade "Aktivitetsplatser" redan finns i programområdet och planeras framöver. Här räknas även in platser för spontanidrott som en multisportsarena eller en gräsyta med mål för fotboll. Konkret placering och budget för både genomförande och drift av aktivitetsplatser behöver dock utredas vidare och omfattas inte i det övergripande planarbetet med planprogrammet.

Kommunen har avsatt en budget för att bygga parken vid kullen i östra Snurrom och vid Björnökärr i norra Snurrom för att bland annat bygga promenadstigar, paviljonger och sittplatser samt pedagogiska lekanordningar.

För området vid korsningen Breda vägen/Norra vägen kommer kommunen se över hela situationen mellan Vimpeltorpet och Värnsnäs vägen. Översynen omfattar bland annat busshållplatser, hållplatsernas utformning, gång- och cykelbanor, svängsfält från Norra vägen till Breda vägen och från Breda vägen till Norra vägen. I dagsläget finns dock inga konkreta förslag framme.

Privatperson 8

Jag har ett förslag att en busshållplats ska byggas i Snurrom det är nog fler än jag som vill ha det.

Kommentar: Kalmar kommun har dialog med Kalmar länstrafik och Regionen Kalmar län kring förbättringar av kollektivtrafiken. För Snurrom finns förslag framtaget att en busslinje ska kunna trafikera det nya huvudstråket mellan Värnsnäs vägen och Norrlidsvägen samt

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

angöra nya bad- och friskvårdsanläggningen i Snurrom. En konkret placering av hållplatser finns medan trafikstart av busslinjen är mer oklart i dagsläget. Tills vidare kommer kommunen att flytta och förbättra hållplats Snurrom på Norra vägen.

Fastighetsägare 7

Jag har läst igenom ”Planprogram för Snurrom” och har lite tankar och funderingar som jag gärna vill dela med mig av.

Genom stadsdelen skall ett nytt huvudstråk skapas som skall förbinda Snurrom med Vänskapens väg. Detta huvudstråk är förlagt till det område som idag utgör en större sammanhängande ”grön lunga” och som är av karaktären ”orörd natur”, dvs med naturliga stigar och ingen fordonstrafik.

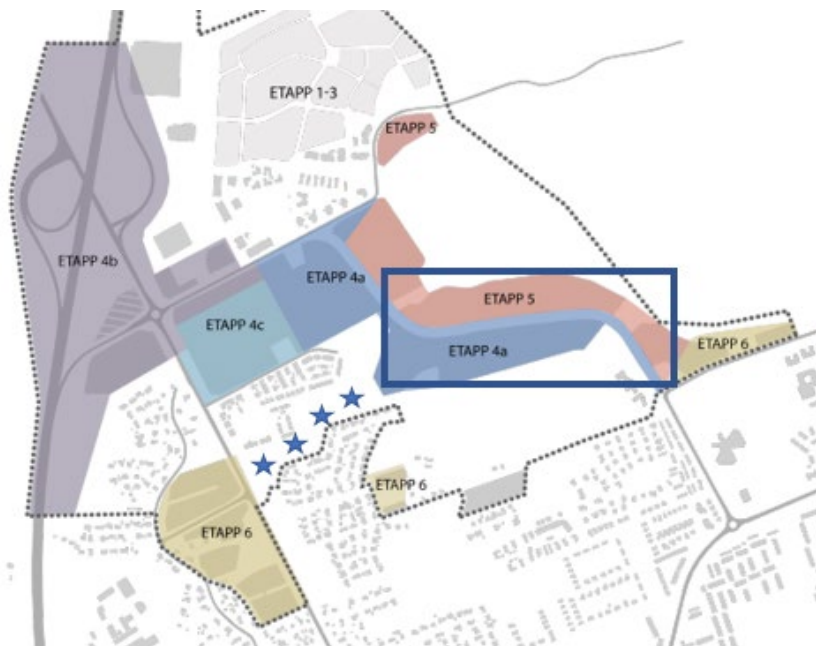
Detta gröna område är centralt beläget mellan Snurrom, Vimpeltorpet, Norrliden, Ljusstaden, Krafslösa och Björkenäs och är därmed ett område som är nära, tillgängligt och ett uppskattat strövområde för boende i närheten. De större sammanhängande gröna lungorna i Norra Kalmar, som lätt kan nås från kringliggande bebyggelse, har blivit färre och färre i takt med att staden växer.

Då det är ett större sammanhängande område med orörd natur som är lätt åtkomligt för närliggande områden med många boende, vore det av största vikt att bevara det som ett natur- och skogsområde. Detta innebär vi upplever att området med bebyggelse som ligger på båda sidor om ”Nytt huvudstråk” i bilden nedan (sydöstra delen av Etapp 4a och Etapp 5), väsentligt försvagar platsens unika värde. Bebyggelse mitt i den orörda naturmarken är irreversibel och bör övervägas mycket noga.

OM konkurrerande värden trumfar värdet i att behålla ett större sammanhängande naturområde, bör det vara småskalig bebyggelse (låga, mindre hus) i direkt och nära anslutning till huvudstråket och i första hand Etapp 5 för att bevara så mycket av Krafslösaskogen som möjligt. Sydöstra delen av Etapp 4a utgör en onödigt stor påverkan på naturvärdena i området och bör antingen tas bort från planen, eller ändras till Etapp 7.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

1. Vi uppskattar även de gröna mindre naturområden som skiljer våra olika områden åt. Det är viktigt att bibehålla känslan av att det är flera mindre områden, så att all bebyggelse inte flyter ihop till ett stort område. Att behålla en del av naturområden i enlighet med blå stjärnor infogade i bilden ovan är en viktig del i detta.
2. Vi har svårt att tolka bilderna gällande cykeltrafik, men om det är tänkt att leda ytterligare trafik genom Vimpeltorpet är det inte lämpligt, då vägarna är mycket smala, det saknas trottoarer och parkeringsytor för besökande vilket föranleder en del parkeringar längs med vägarna. Därför skulle Vimpeltorpet inte utgöra någon säker cykelled.

Jag utvecklar gärna ytterligare hur jag tänker om det finns önskemål om detta.

Kommentar:

Kalmar kommuns befolkning ökar varje år, vilket ställer höga krav på Kalmar kommun att kunna tillgodose invånarnas behov till en bostad, infrastruktur, arbetsplatser och service. I kommunens övergripande planeringsstrategier som återfinns i översiktsplanen, tidigare planprogram och analyser i aktuella planprogrammet redovisas att det finns ett stort behov av nya bostäder och kopplingar mellan bostadsområden. Kalmars läge intill E22 och havet medför begränsningar hur staden ska kunna växa och infrastrukturen ska kunna lösas. Det planerade huvudstråket mellan Vänskapens väg och Värnsnäsvägen avses kunna koppla samman stadsdelarna Östra Vimpeltorpet och Snurrom samtidigt som nuvarande underjordiska ledningsstråk ska kunna nyttjas. Den i planprogrammet redovisade placeringen av nya huvudstråket och de intilliggande bebyggelsekvarteren baseras på utredningsresultat och ett antal överväganden kring naturvärden, topografiförhållanden, dagvattenflöden, massbalans, nuvarande ledningsstråk och möjligheten att kunna skapa lämpliga bebyggelsekvarter intill det sammanlänkande huvudstråket. Mellan de föreslagna bebyggelsekvarteren och bostäder söder om Strängenäsvägen sparas ett skogsområde som har en areal på cirka 16 ha. Golfbanan är

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

enligt Kalmar kommuns program för friluftsliv och kommunens övergripande översiktsplan ett viktigt rekreationsområde. Kalmar golfklubb har ett arrenderat område på 149 ha som omfattar även skogspartier intill utslagningsplatser och greens som ska kunna användas som strövområden. Programförslagets plangräns sammanfaller i öster i stora delar med gällande arrendegränsen för golfbanan. Parkområdet i nordost är redan tidigare planlagt för det ändamålet i gällande detaljplan med syftet att ge nya boenden i Snurrom iordningställda grönområden och för att kunna hantera dagvatten från exploateringsområdena. Geotekniska förhållanden och översvämningsrisker vid stigande havsnivåer medför vidare att parkmarken i stora delar inte är lämplig för bostadsändamål. Därför kommer både den föreslagna sträckningen av huvudstråket och intill placerade bebyggelseområdena vara utgångspunkt för nya detaljplaner.

Området som har markerats med blå stjärnor i punkt 1 i yttrandet och som finns mellan Norra Vimpeltorpet och villabebyggelsen i Vimpeltorpet avses vara kvar som grönområde och för hantering av dagvatten som redan finns i form av ett dagvattendike.

Planprogrammet anger endast schematiskt att det behövs stråk för oskyddade trafikanter mellan bebyggelseområdena Snurrom, Norra Vimpeltorpet, Vimpeltorpet och Krafslösa malm. Hur och när dessa kan tillkomma beror på befintliga förutsättningar och framtida målpunkter områdena emellan och behöver studeras vidare i kommande detaljplaner eller inom ramen för kommunens satsningar för oskyddade trafikanter.

Kommunala nämnder, förvaltningar och bolag

Kalmar ungdomsrådet

Sammanfattningsvis så är Kalmar ungdomsrådet positiva till utvecklingen av området, bebyggelsen och planeringen av ny skola, idrottsanläggningar och nya förskolor samt alla naturområden och rekreationsområden.

De tycker att vägsträckningen enligt förslag A ser jättebra ut, med vägen längs med planerade skolan och igenom bostadsområdena.

De tycker det är viktigt med kollektivtrafik och bussförbindelser och önskar att den tunga trafiken som kör till/från Norden och Modig, ska få en väganslutning direkt från E22:an.

Kommentar: Noteras. Som programförslaget redovisar, är en ny väganslutning, som benämns som verksamhetsgatan, planerad för att kunna trafikera nuvarande och kommande verksamheter i norra Snurrom. Detaljplan för detta har påbörjats, men kommer pågå under en längre period då en ny verksamhetsgata innebär att nuvarande trafikplats med på- och avfartsramper för E22 behöver byggas om.

Kultur- och fritidsnämnden

Vi är positiva till att grundtankarna som funnits från början om friluftsstaden Snurrom lyfts fram i planprogrammet och att flera grön- och rekreationsområden bevaras samt området inriktning på motion, friluftsliv och idrott. Planprogrammet skulle i sin helhet kunna kortas ner då samma saker återkommer flera

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

gångar i texten. Vi saknar en sammanfattning av planprogrammet, då det som kallas sammanfattning i texten är en del av inledningen och läshänvisningen. I yttrandet har vi fokuserat på att ge synpunkter på det som rör kultur- och fritidsförvaltningen.

Bebyggelse

Strategiskt placerad besökspunkt till hela friluftsområdet ser vi saknas på karta. Det bör vara en yta för besöksparkering med en informationsskylt under tak och ett väderskydd samt nära busshållplats. Den här ytan skulle med fördel placeras vid den nya parkens norra del (del av det som i programmet är utritad till ny bebyggelse).

Vi vill även i detta tidiga skede uppmärksamma på att bebyggelse som ska byggas mittemot den nya bad- och friskvårdsanläggningen bör byggas med beaktande att begränsa insyn för de boende in i simhallen. Även ljuset från simhallen på kvällar kan vara störande för de boende. En möjlig lösning är vegetationsridå.

Vi hittar ingenting i texten om kultur eller konstnärlig gestaltning men förutsätter att en procentregeln gällande konstnärlig utsmyckning tas med i kommande detaljplaner.

Det föreslagna huvudalternativet för huvudstråk är bra då det ligger centralt i området och gränsar till flera viktiga målpunkter.

Mötesplatser, kultur- och fritidsfilialer

När det gäller föreningslivet så nämns de delarna som rör idrott och friluftsliv. I området behöver man ta höjd för lokaler och möjligheter för andra föreningar inom kultur- eller det sociala området som tex pensionärsföreningar. Det är viktigt att skapa mötesplatser och lokaler för kulturevenemang och föreningsaktiviteter som tex motsvarar landsbygdens bygdegårdar eller stadens kulturlokaler.

På principkartan är kultur- och fritidsfilial, utegym, platser för spontanidrott, föreningsidrott, solgradänger, hinderbana, utomhusscen utritad med en stjärna. Det skulle kanske lika gärna vara en konstnärlig gestaltning där man kan umgås eller en konstinspirerad lekplats. Då det till exempel är stor skillnad på en kultur- och fritidsfilial och ett utegym önskar vi en utförligare beskrivning över vad som kan ligga var på kartan.

Grönytor och miljö

Vi ser positivt till maxavstånd till grönytor och idéerna kring att ta tillvara på dagvattnet till dammar och magasin så att det kan användas för bevattning. Då mycket skog försvunnit undrar vi om detta kommer klimatkompenseras på något sätt.

Beskrivning finns på sida 83 om viktiga gröna stråk genom stadsdelen men karta på sida 48 saknar illustrerade gröna kopplingar mellan grönområden genom stadsdelen nord-sydligt mot Lindsdal och öst-västligt mot Värnsnäs.

Social hållbarhet och tillgänglighet

På sida 38 står att planprogrammet överensstämmer med jämställdhetsstrategi, universell utformning, tillgänglighet m.m. men förklaras inte hur i detta stycke.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Detta bör kopplas ihop med texten social hållbarhet på sida 67 och förtydligas att detta ska beaktas i kommande detaljplaner.

Busshållplats närmast bad- och friskvårdsanläggningen bör vara färdigställd vid anläggningens öppnande 2025 för att underlätta tillgängligheten och minska antalet människor som rör sig över norra vägen.

Barnperspektivet

Planprogrammet bör lyfta barnperspektivet och att det görs en satsning på att stärka barnperspektivet i fysisk planering under vintern och kommande år, där Snurrom blir ett pilotprojekt för en ny samverkansform mellan flera olika förvaltningar. Arbetet går ut på att stärka barnets röster i flera faser av den fysiska planeringen.

Kommentar:

Informationstavlor på strategiskt valda platser är en mycket bra åtgärd för att kunna motivera och guida boende och besökare i stadsdelen och till viktiga målpunkter. Förslag till uppställningsplatser av informationstavlor och skyltar tas gärna emot på samhällsbyggnadskontoret och ska samrådas med mobilitetsenheten och med mark- och exploateringsenheten på kommunledningskontoret.

Kommunen har avsatt en budget för att bygga parken vid kullen i östra Snurrom och vid Björnökärr i norra Snurrom för att bland annat bygga promenadstigar, paviljonger och sittplatser samt pedagogiska lekanordningar.

Synpunkt kring insyn till bad- och friskvårdsanläggningen från planerade bebyggelsen intill tas med till pågående detaljplanering för området söder om simhallen.

Enprocentregeln gällande konstnärlig utsmyckning gäller för projekt inom hela kommunen, men kan tillämpas först när bygg- och anläggningsprojekt är mer detaljerat avgränsande. I planprogrammet är dessa detaljer inte klargjorda än.

Platser som är markerade i kartan för "Platser och upplevelser" är exempel på befintliga platser som bör bevaras, men även platser som kan utvecklas med olika aktiviteter. Planprogrammet anger förslag på dessa aktiviteter. Vad som kan genomföras behöver utredas vidare i kommande detaljplaner och projekt. En noggrannare precisering av platser och dess utformning, dvs. om det är ett utegym eller kultur- och fritidsfilial, är inte möjligt i detta övergripande planprogram. När det har redovisats exempelvis utegym på kartan så baserade detta på att det redan finns utegym på plats. I legenden till kartan har dock flertal aktiviteter och typer av byggnader listats upp för att kunna visa på ett utbud av olika möjligheter som bör finnas. Beslut om placering och utformning av anläggningar behöver utredas vidare efter planprogrammet.

För närvarande finns inga beräkningsmodeller eller riktlinjer tillgängliga för att kunna redovisa eller beräkna klimatkompensationer när och hur en grönyta planeras för exploatering. Att använda dagvatten för bevattning av allmänna grönytor och parkområden är ett mycket bra sätt att ta tillvara regnvattnet i stället för att leda bort.

Redovisning av föreslagna sammanlänkande stråk för både gående/cyklister samt naturstråk finns på principkartan för Stråk och mobilitet i planprogrammet sidan 19.

Komplettering har gjorts i planprogrammet enligt framförda synpunkter kring social hållbarhet och tillgänglighet i kapitel 3.1.3 samt 4.1.12.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Tidpunkten och utförandet av busshållplats nära nya bad- och friskvårdsanläggningen är i dagsläget osäkert och hanteras utanför planprogrammets ramar.

Under hösten 2022 deltog medarbetare från flera av kommunens förvaltningar i en utbildning organiserad av Länsstyrelsen i Kalmar län med fokus på barn i fysisk planering. Därefter skapades en informell arbetsgrupp på Kalmar kommun med syfte att diskutera förvaltningsövergripande utmaningar i arbetet med att säkerställa barnperspektivet och barnets perspektiv i fysisk planering. Under 2023 inleddes ett samarbete mellan medarbetare på kommunledningskontoret, samhällsbyggnadskontoret och kultur- och fritidsförvaltning i att ta fram barnkonsekvensanalyser. Barnkonsekvensanalyserna syftar till att inte enbart begränsas till en fas utav samhällsbyggnadsprocessen, utan att vara relevant i så väl planering som under genomförande och förvaltning. En barnkonsekvensanalys är under framtagande för hela Snurrom och beräknas bli klar under 2023. Framtagandet av analysen inkluderar bland annat att genomföra dialoger med yngre barn samt att använda planprogrammet och dess bilagor, såsom bilaga 2 – Social konsekvensanalys för planprogram Snurrom, som underlag för analysen. I bilaga 2 diskuteras redan aspekter kopplat till barnperspektivet.

Tillgänglighetsrådet

Kalmar kommuns tillgänglighetsråd vill framhålla betydelsen av blandade typer av bostäder och upplåtelseformer för att locka en mångfald bland invånarna; unga, äldre, personer med svensk respektive utländsk bakgrund. Redan från start är det viktigt att skapa olika former av mötesplatser för stadsdelens invånare och besökare.

Utifrån ett tillgänglighets- och trygghetsperspektiv bör trånga mörka passager undvikas och bra belysning säkerställas. Tydlig skyltning i området är mycket viktigt.

Med tanke på Kalmars tillväxttakt är mobilitetsfrågor ständigt aktuella. I dag uppstår köer på Norra vägen i rusningstrafik och det krävs därför noga planering av transportnäten när området växer. I planeringen bör behovet av handikapparkeringar beaktas och placeringen av dessa. Redan nu vill rådet framföra synpunkter på övergångsstället på Norra vägen, strax söder om rondellen in till Snurrom. Övergångsstället är otydligt skyltat och vägmarkeringen är sliten. För bilister som kommer norrifrån och kör söderut på Norra vägen kommer övergångsstället väldigt snabbt efter rondellen. Likaså är det svårt för norrgående bilister på E22:an som svänger av vid trafikplats Kalmar Norra och tar höger i Snurrom-rondellen för att köra söderut på Norra vägen. I den situationen kommer övergångsstället snabbt och gångtrafikanter kan vara svåra för bilister att upptäcka om fokus är riktat mot trafiken i rondellen. Ett alternativ är att flytta övergångsstället längre söderut på Norra vägen, närmare busshållplatsen Kalmar Snurrom.

Kommentar:

Norra vägen är en viktig förbindelselänk och kollektivtrafikstråk i Kalmar och med tilltagande antal bilar och resor kommer det framöver inte kunna undvikas att det uppstår köbildningar på Norra vägen som på flertalet av Kalmar tätorts vägar och gator, framförallt i rusningstrafiken. Nuvarande övergångsställe invid cirkulationsplatsen Norra vägen

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

/Värnsnäs vägen och omplacering av busshållplatsen strax söder om denna har påbörjats att utredas på samhällsbyggnadskontoret. I dagsläget finns inga beslut tagna i det avseende. Synpunkten gällande förbättrad skyltning samt förbättrad målning av övergångsstället noteras.

Anläggning och utformning av bilparkeringsplatser för rörelsehindrade planeras och kontrolleras i samband med bygglovet, när både tomtytan och byggnadens utformning är avgjorda. Det finns standarder för detta i BBR och Plan- och bygglagen som ska följas vid bygglov.

Serviceförvaltningen

Serviceämnden ser positivt på att ett planprogram som tar ett helhetsgrepp över området tas fram. Utifrån nämndens ansvarsområden lämnas följande synpunkter. Det är ett ambitiöst planprogram som kommer generera mer driftskostnader än det nämnden får ersättning för. Förvaltningen behöver spelas in från början vid projekteringen och det är viktigt att sätta en ambitionsnivå som är möjlig att drifva. Görs inte det är det risk att området eftersätts och då blir det mindre attraktivt. Ska det vara en hög ambitionsnivå i området är det viktigt att driften får medel för detta.

Ur driftsynpunkt bör det inte planteras träd eller planteringar i refuger då det är svårskött och det är svårt att ta sig dit. Det blir också en stor kostnad för att kunna ta hand om planteringarna, då ett påkörningsskydd – TMA skydd måste användas för att sköta dem. Önskvärt är i stället äng eller liknande högt gräs.

Stadsodling är ett trevligt inslag. Är tanken att kommunen ska drifva dessa behöver produktion få extra medel för nya ytor. Då det inte finns stadsodling i dagsläget i Kalmar är det svårt att beräkna vad det skulle kosta. Vidare är det viktigt att tänka på materialval när det kommer till bland annat torgytor. Det är mer svårskött och kostsamt att använda sig av platsättning än exempelvis asfalt. Det är viktigt att driften spelas in när det är dags för projektering av ytorna så att förvaltningen kan sköta Snurrom som det är tänkt och att platsen fortsätter att vara attraktiv många år framöver.

Odlingslotterna som planeras in är önskvärt om de drivs av en förening då dessa är kostsamma att driva det i kommunal regi. Boulebanor är ingenting som produktion drifvar i dagsläget utan det är föreningar. Det behöver vara så även i Snurrom.

Serviceämnden vill också lyfta vikten av att kommunens p-norm följs för att tillgodose parkeringsmöjligheter för såväl boende som besökare.

Serviceämnden ser också fram emot fortsatt god dialog gällande planering och placering av fastigheter för kommunens verksamheter i området, så som skola.

Kommentar:

Inom ramen för de påbörjade detaljplanerna inom Snurrom kommer kontakt tas med serviceförvaltningen för att kunna bjuda in representant i arbetsgruppen. Representant kommer bidra med sina kunskaper och ansvar för anläggning och skötsel av både hårdgjorda och gröna miljöer inom den allmänna platsmarken.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Placering och ansvar för odlingsytor i stadsdelen är inte färdigutredda ännu, men det förväntas ske inom ramen för detaljplanering. Planprogrammet föreslår stadsodling både på kvartersmark och allmän plats, vilket betyder att det kan bli både kommunalt och enskilt ansvar. Förslag till boulebana syftade främst på att ge exempel på aktiviteter som med enkla medel kan äga rum i den offentliga miljön men även inom kvartersmark, men som kan utgöra en mötesplats oberoende på rådighet över marken. Skötselansvar är inte detaljstuderat inom ramen för planprogrammet.

Parkeringsriktlinjer tas hänsyn till under detaljplanering av delområden samt vid bygglovsgivning. Planprogrammet redovisar ambitionen att boende och besökare till stadsdelen framöver skulle kunna samnyttja markytor och byggnader på ett effektivare sätt än att anordna platser för parkeringar.

Vatten- och miljönämnd

Bakgrund

Samhällsbyggnadskontoret i Kalmar har tagit fram ett förslag för utvecklingen av Snurrom i form av ett planprogram. Planprogrammet visar översiktligt strukturen och målbilden för utvecklingen av stadsdelen. I planprogrammet ingår Krafslösa, Vimpeltorpet och Snurrom.

I Snurrom ska kommunen skapa den moderna friluftsstaden i norra Kalmar. Här möts natur och stad, friluftsliv och vardagsliv. I friluftsstaden ska du ha nära till sport och natur, men även tillgång till mötesplatser, service, handel, nöjen och arbetsplatser. I området ska det finnas en stor variation av olika former av bostadsbebyggelse. Stadsdelen ska vara en attraktiv plats för både invånare och besökare att bo, leva och mötas i.

Stockholm Resilience Center pekade för snart 15 år sedan ut nio så kallade planetära gränser som reglerar samspel mellan mark, hav, atmosfär och biologisk mångfald och som tillsammans skapar planetens stabilitet och resiliens. Klimatförändringar är, jämte förlusten av biologisk mångfald, en av de två mest kritiska planetära gränserna. Att betydligt ändra eller överskrida någon av dessa två ”core boundaries” riskerar att driva jordsystemet in i ett nytt tillstånd. 2016 trädde Parisavtalet i kraft, ett globalt klimatavtal om att hålla den globala uppvärmningen långt under 2 °C och sträva efter att begränsa den till 1,5 °C.

2021 antog Kalmar kommun utmaningen att bli en av 23 svenska städer som ska påskynda omställningen och skapa klimatneutrala städer inom planetens gränser där alla är med. Utsläpp från alla växthusgaser ska reduceras till nettoll år 2030. De utsläpp som inte kan reduceras ska kompenseras för.

Bedömning

Planprogram lyfter, på ett föredömligt sätt in och synliggör utmaningar och viktiga avvägningar vad gäller Agenda 2030 och hållbar utveckling i Kalmar kommun. VMN ställer sig bakom förslaget med några förslag till inriktningar som kan förstärkas ytterligare;

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Cirkulära flöden

Kalmar ska vara ett cirkulärt samhälle till år 2045. I ett cirkulärt samhälle skapar vi möjligheter för invånare att dela, låna, hyra och konsumera cirkulärt. Det ska också vara enkelt att lämna avfall till återanvändning eller återvinning och att reparera produkter så att deras livslängd förlängs. Därför är det viktigt att i alla bostadsområden säkerställa utrymme för mötesplatser/utrymmen för mer cirkulära flöden av produkter och tjänster. Sådana mötesplatser erbjuder också naturliga möten mellan människor i blandade åldrar och bakgrund vilket i sin tur är viktigt för sammanhållning/tillhörighet, mångfald och tillit samt hälsa för områdets invånare. För att säkra användarvänlighet är det viktigt att dessa platser utformas med hög tillgänglighet och hög kvalitet. Platser för cirkulära flöden och resurseffektivitet bör därmed få en egen symbol i planprogram och detaljplaner som ytterligare synliggör dessa värden och insatser.

Ekosystemtjänster och grönstruktur

Kalmar ska arbeta för en tillgänglig natur med stärkt biologisk mångfald. I verksamhetsplan 2023 finns ett uppdrag att förstärka ambitionen vad gäller grönstruktur som föreslås mätas med hjälp av indikatorer kopplat till ”3, 30, 300”. Det innebär en långsiktig ambition att se träd från sitt hem (3), att kommunens geografiska yta, sett från ovan, ska ha minst 30 % täckt av trädkronor och att invånare inte ska ha längre än 300 meter till närmast grönområde. En målbild som är av vikt för både människor, biologisk mångfald, kolinlagring och klimatförändringar. Det bör därmed finnas med i beskrivning och riskanalys.

Stråk och mobilitet

Transporter är en av vår tids största utmaningar för att reducera vår klimatpåverkan och det behöver utvecklas snabba och effektiva transportsystem som stimulerar hållbart och flexibelt resande och som drivs av förnybara drivmedel. Det handlar om hållbara resval, tillgänglig kollektivtrafik, ökat samnyttjande av ex bil- och cykelpooler, vilket också lyfts i förslaget till planprogram. Vatten- och miljönämnden önskar dock göra ett medskick kring att det är viktigt att särskilt beakta miljöerna längs med stråken och vid infarterna till det nya området och att vid varje möjligt tillfälle överväga om stråket kan göras bilfritt. För att minska klimatpåverkan ska det hållbara resvalet vara det mest attraktiva alternativet. Men också för att skapa en bra boendemiljö i området.

Vi ser en risk att huvudstråket kommer att användas som ”genväg” för bilar på väg till den nya bad och friskvårdsanläggningen. Trafik bör inte ledas igenom bostadsområden, i synnerhet inte förbi skolor.

Dialoger och medskapande

I det fortsatta arbetet med såväl den fysiska planeringen som utvecklingen av mötesplatser, service, nöjen med mera vill vatten- och miljönämnden betona vikten av nära dialoger med boende i stadsdelen och andra berörda. Användare som är underrepresenterade i traditionella dialoger bör särskilt uppmärksammas, till exempel barn och unga, och målgruppsanpassade forum krävs. En hög grad av involvering i ett tidigt skede kan öka intresset för områdets invånare att förvalta sin boende- och livsmiljö. Medskapandeprocessen kan även bidra till en stolthet både i utveckling och slutresultat vilket bör kunna användas i vidare marknadsföring av området.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

*) i samrådsredogörelsen återges endast nämndens yttrande och inga protokollsanteckningar som har skett vid beslutstagandet.

Kommentar:

Planprogrammet redovisar väldigt översiktligt var det föreslås bebyggelseområden, stråk som knyter ihop olika bebyggelseområden och större sammanhängande grönytor för ekosystemtjänster och fritidsaktiviteter. Det är först i nästa skede, detaljplanering och bygglöv, möjligt att identifiera möjliga platser och ansvarsfördelning för mötesplatser för både boende, besökare och aktörer som kan även fylla funktionen kring cirkularitet, återbruk, mobilitetstjänster med mera.

Vad gäller 3-30-300 så har detta målområde tillkommit på senare tid, men finns med som ett uppdrag i Samhällsbyggnadskontorets verksamhetsplan. Arbetet kring detta har inte kommit så långt att det kan redovisas som ett förslag i planprogrammet. Påbörjade och kommande detaljplaner inom programområdet kommer dock ha med detta perspektiv i både mindre skala (planområdesgräns) samt helhetsperspektiv för Snurrom.

I planprogrammet har gjorts avvägningar för att kunna skapa och underlätta kopplingar mellan stadsdelar, säkerställa god framkomlighet och beakta trafiksäkerhet och därmed föreslagits ett nytt huvudstråk från Vänskapens väg till Värnsnävägen. Det ritade huvudstråket på illustrationskartan kan uppfattas som en bred och bilprioriterad sträcka, men denna illustration redovisar endast en zon där både motorfordon inklusive buss, men även gående och cyklister samt dagvattenhantering och grön gestaltning ska få plats. I näste skede, detaljplanering ska detaljerad utformning avgöras. Det kan exempelvis betyda att det finns smalare passager för bil och bredare zoner för gående och cyklister samt säkra övergångar vid prioriterade målpunkter eller utifrån värdefull natur intill stråket. Planerad hastighet på huvudstråket är 40 km/h och i höjd med skolan kommer det finnas trafiksäkra passager med hänsyn till skolverksamheten och att många barn som rör sig där omkring.

Efter programsamrådet har flertal dialoger skett med olika kommunala förvaltningar och aktiva aktörer i Snurrom kring gestaltning av den fysiska miljön, allmänna trygghetsfrågor i Snurrom, vad nuvarande fastighetsägare kan bidra med och vilka kommunala verksamheter som kan bli aktuella i stadsdelen och inom vilken tidsram. Denna dialog och samverkan behöver fortsätta framöver och i takt med att planlagda områden byggs ut och detaljplanering för nya områden pågår.

I samband med den påbörjade detaljplanen för ny skola i Snurrom har en särskild dialog genomförts september-oktober 2023 för att samla in synpunkter från boende, förskolans verksamhet och övriga berörda så tidigt som möjligt i planprocessen och inför en upprättad samrådshandling. Social konsekvensanalys för detaljplanen har påbörjats upprättas.

Socialnämnden

Planprogrammet för Snurrom är ute på samråd under perioden 2022-10-28-2022-12-16. Socialnämnden har fått förlängd svarstid till 2022-12-20.

Till socialnämndens uppgifter hör att göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen medverka i samhällsplaneringen och i samarbete med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda främja goda miljöer i kommunen

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Socialnämndens medverkan i samhällsplaneringen ska bygga på nämndens sociala erfarenheter och särskilt syfta till att påverka utformningen av nya och äldre bostadsområden i kommunen. Nämnden ska också verka för att offentliga lokaler och allmänna kommunikationer utformas så att de blir lätt tillgängliga för alla.

Arbetsgruppen för planprogrammet presenterade utvecklingen av Snurrom på socialnämndens sammanträde den 29 november 2022.

Synpunkter

Planprogrammet är utformat med stöd av plan- och bygglagen och utifrån det som områdets fysiska miljö tillåter.

Planprogrammet är övergripande och i kommande steg behövs beslutsdokument där de olika perspektiven lyfts fram i ett kommunövergripande samarbete.

För att tillgodose behovet av sociala aspekter och känsla av trygghet för stadsdelens invånare och en positiv utveckling i området, behöver en fortsatt samverkan ske mellan kommunens olika verksamheter och företag. Mötesstrukturer för samverkan behöver skapas för att dessa samverkansaktörer ska ges möjlighet till delaktighet och därmed kunna bidra till områdets utveckling i tidigt skede samt under hela processen.

Nämnden ställer sig bakom den sociala konsekvensanalys som gjorts och vill förstärka att det aktuella planprogrammet i många detaljer ännu inte är fastställda eller färdigutredda, vilket behöver ske innan detaljplanerna skickas ut för samråd. Arbetet med de fördjupade konsekvensanalyserna behöver fortsätta med bred delaktighet.

Snurrom behöver olika åtgärder över tid för att säkra en god, trygg och attraktiv stadsutveckling. I verksamhetsplaneringen behöver samtliga intressenter ges möjlighet att medverka.

Innan planeringsenheten framledes gör utskick av berörda detaljplaner, så är det nödvändigt att socialnämnden involveras för att bidra med kunskap kring socioekonomiska förutsättningar och blandformer som fungerar i andra områden etc. Socialnämnden känner till lokala levnadsförhållanden och kan därmed bidra med kunskap kring social hållbarhet, trygghetsfrågor och brottsprevention.

Bedömningen är att föreslagen stadsutveckling av stadsdelen Snurrom med blandad bebyggelse samt service m.m. är viktig för den fortsatta utvecklingen av området. Denna behöver gynnas och ges förtur för en positiv tillväxt av området.

Det fortsatta planeringsarbetet för programområdet har flera utmaningar och avsnitten bebyggelsestruktur, mobilitet och trafikbuller (social hållbarhet) är områden som särskilt bör lyftas. Vidare behöver trygghetsaspekter under bygghusens längre tid också hanteras och beslutas kring.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Kommentar:

Efter programsamrådet har flertal dialoger skett med olika kommunala förvaltningar och aktiva aktörer i Snurrom kring gestaltning av den fysiska miljön, allmänna trygghetsfrågor i Snurrom, vad nuvarande fastighetsägare kan bidra med och vilka kommunala verksamheter kan bli aktuella i stadsdelen och inom vilken tidsram. Denna dialog och samverkan behöver fortsätta framöver och i takt med att planlagda områden byggs ut och detaljplanering för nya områden pågår.

I samband med den påbörjade detaljplanen för ny skola i Snurrom har en särskild dialog genomförts september-oktober 2023 för att samla in synpunkter från boende, förskolans verksamhet och övriga berörda så tidigt som möjligt i planprocessen och inför en upprättad samrådshandling. Social konsekvensanalys för detaljplanen har påbörjats upprättas.

Kalmar Brandkår

Kalmar brandkår lämnar följande yttrande:

Risker

1. E 22 är en farligt gods-led. Inom ett avstånd av 150 meter från den vägen skall riskerna beaktas. Mer om detta kan läsas i ”Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods” som gavs ut av Länsstyrelsen Stockholm år 2016. Brandkåren i Kalmar anser att den riktlinjen är applicerbar även i Kalmar kommun då det handlar om etableringar i närheten av farligt gods-leder såsom E 22.

Åtkomlighet för räddningstjänsten

2. För att underlätta släckangrepp och minimera insatstiden bör räddningsfordon komma så nära byggnadernas entréer att man inte behöver dra slang och transportera materiel mer än 50 m. Dessutom bör gångavståndet vara högst 50 m om nödutrymning avses ske med bärbara stegar.
3. Räddningsväg ska anordnas om det befintliga gatunätet inte ger tillräcklig åtkomlighet för räddningsinsats eller för utrymning med räddningstjänstens stegutrustning.

En räddningsväg:

- a. ska ha en fri höjd på minst 4 meter.
- b. ska ha bärighet motsvarande angränsande vägnät eller tåla ett axeltryck av 100 kN.
- c. bör vara försedd med ett hårdgjort ytlager av grus, asfalt eller motsvarande. Hårdgjorda gräsmattor rekommenderas inte.
- d. ska ha en körbandbredd på minst 3 meter på raksträckor
- e. ska ha en längslutning på max 8 %, tvärfall 2 % och vertikalradien (konkav eller konvex) minst 50 meter.
- f. ska ha en inre radie i kurvor på minst 7 meter och det bör finnas sådan breddökning och hinderfritt sidoområde före, genom och efter kurvan så att stegfordon kan framföras.
- g. ska markeras med standardiserad skylt.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

- h. ska underhållas och snöröjas. Exempel på underhåll är skötsel av träd som kan hindra stegresning.
  - i. bör ha angöringen i anslutning till byggnadens adress.
4. För de utrymmen där alternativ utrymningsväg utgörs av fönster med hjälp av räddningstjänsten och där avståndet mellan mark och fönsterkarm överstiger 11 m krävs maskinstege. I dessa fall ska uppställningsplats för stegfordon anordnas enligt nedan:

En uppställningsplats för stegfordon:

- a. ska inte luta mer än 8,5 % i någon riktning.
  - b. ska vara förlagd utanför ytterkant av balkonger som ska kunna nås med maskinstege, dock högst 9 meter från husväggen.
  - c. ska vara minst 5 meter bred och 12 meter lång.
  - d. ska underhållas och snöröjas på samma sätt som räddningsvägen.
  - e. Ska ha samma bärighet som räddningsvägen.
5. Utrymning med hjälp av maskinstege bör inte genomföras om avståndet mellan mark och karmunderstycke överstiger 23 meter. Detta bör beaktas i bygglovsskedet för att säkerställa säker utrymning.

Brandposter:

6. Brandpostnätet ska uppfylla gällande normer. Det finns en rutin för hur detta ska tillses i Kalmar kommun, som tagits fram i samråd mellan Kommunledningskontoret, Kalmar brandkår och Kalmar vatten AB. Det är mycket viktigt att den rutinen följs.

Kommentar: Noteras. Planprogrammet föreslår ingen ny bebyggelse närmare 150 meter från E22 som är farligt gods-led. Vid planläggning och utredningsarbete för trafikplatsen Kalmar norra ska dock särskild utredning tas fram avseende riskerna från transporter med farligt gods på E22.

Åtkomligheten för räddningstjänsten är en viktig fråga som kommer särskilt hanteras vid bygglov och övergripande i samband med detaljplaneringen.

Rutiner för brandposter ska tillämpas i samband med detaljplanering och som räddningstjänsten påpekar, ansvarar kommunledningskontoret för detta.

Kalmar Vatten AB

Kalmar Vatten AB tycker att planprogrammet är mycket väl genomarbetat. Stort plus för att hållbar dagvattenhantering är nämnt i Visionen för den moderna friluftsstaden. Den bifogade dagvattenanalysen är också ett bra underlag för framtida planeringsarbete. Detta kommer tillsammans att ge goda förutsättningar för att skapa multifunktionella blå-gröna miljöer i området.

Spillvattenförsörjningen för området i planprogrammet har i vissa delar kapacitetsbrist. Det kommer krävas förstärkningsåtgärder och nya pumpstationer i området. Utredning kring detta måste tas med tidigt i kommande planeringsarbete.

Dricksvattenförsörjningen till området är god och därmed kommer det inte krävas några större förstärkningsåtgärder.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Kommentar: Noteras. I de påbörjade och kommande detaljplanerna kommer KVABs ansvarsområden för dagvatten, dricks- och spillvatten utredas mera detaljerat och det kommer ske i tät dialog och samarbete.

Ledningsdragande verk, andra företag och myndigheter

Trafikverket

Trafikverket har tagit del av samrådshandlingarna för rubricerat ärende. Syftet med förslaget är att förbereda för detaljplaner för bostäder, verksamheter, skola, fritidsverksamhet samt trafik.

Allmänt

Planprogrammet berör E22 som utgör Riksintresse för kommunikationer. Trafikverket är väghållare för E22 samt ramperna på vardera sida om trafikplatsen upp till Norra vägen. Kring E22 råder ett byggnadsfritt avstånd på 50 meter från vägområdesgräns. Kring ramper kan det byggnadsfria avståndet kortas något.

Kommunens exploateringsplaner i området är omfattande och rör såväl bostäder som verksamheter, fritidsanläggning, skola samt en utvecklad kollektivtrafiknod. Över E22 går den kommunala Norra vägen, den viktigaste förbindelsen mellan Kalmar stad och Lindsdal. Stråket är av stor betydelse för såväl kollektivtrafik som bilister och oskyddade trafikanter.

Med anledning av kommunens omfattande planering i området har behovet av ökad kapacitet i, och kring trafikplats Kalmar norra lyfts som en nyckelfaktor för utvecklingen.

En Åtgärdsvalstudie (ÅVS), TRV 2021/106188, har utförts med såväl ekonomiskt som personellt deltagande från Kalmar kommun, Region Kalmar Län och Trafikverket. Kommunens avsikt med ÅVS har varit att identifiera åtgärder i och kring Tpl som möjliggör för förväntade trafikökningar kopplade till kommunal exploatering. Region Kalmar Läns deltagande grundas i ambitionerna om en stark kollektivtrafiknod i området. I första hand för lokal busstrafik men i ett längre perspektiv kopplat till möjligt BRT-läge i anslutning till E22. Trafikverkets engagemang i ÅVS bygger på att säkerställa plats (geografisk yta) och funktion för möjlig utveckling av trafikplatsen samt säkerställa E22 viktigaste funktioner; framkomlighet för långväga trafikanter och gods.

Kommunen har tagit fram ett tämligen omfattande utredningsmaterial för området och är medveten om behovet av att finansiera åtgärder i trafikplatsen som matchar utvecklingsplanerna i såväl den statliga som i den kommunala infrastrukturen.

Trafikverkets synpunkter

Trafikverket ser att ett genomförande av planprogrammets intensioner i sin helhet utan att kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder i, och i anslutning till, trafikplats Kalmar norra utförs, riskerar att negativt påverka Riksintresset E22. I synnerhet gäller detta rampen från E22 söderifrån vilken är relativt kort och ansluter till Norra vägen i en underdimensionerad cirkulation. Ökad trafik såväl på Norra vägen, Värnsnäs vägen och från E22 kan medföra att köbildning uppkommer på E22 vilket är oacceptabelt.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Området som omfattas av planprogrammet är stort och delar är redan utbyggda. Planprogrammet bör förtydliga vad som redan är utbyggt av såväl verksamheter som boende, samt att de trafikprognoser som redovisas tydligt bör redovisa vad som ingår i dessa. Gällande tillkommande trafik finns även kommunala planer på ytterligare verksamheter norr om planområdet längs E22 som inte ingår i planprogrammet. Omfattningen av dessa kommande planer är oklara och innebär således en osäkerhet som kommande infrastrukturåtgärder måste ta höjd för.

En förlängning av rampen från E22 till en ny och kapacitetsstark cirkulation just öster om E22 är sannolikt en bra åtgärd. För att komma vidare med denna planering krävs ett medfinansieringsavtal mellan kommunen och Trafikverket i vilket kommunen tar det finansiella åtagandet för att Trafikverket ska kunna projektera och anlägga ny(a) ramp(er). Nya anslutningar till/från E22 och ny cirkulationsplats öster om trafikplatsen kan även komma att påverka läge och utformning av kommunal infrastruktur, t.ex. anslutningar till Värnsnäs vägen som utgörs av en redan i dag kraftigt underdimensionerad cirkulation. Ett avtal mellan Trafikverket och Kalmar kommun bör omfatta åtgärder i hela trafikplatsen enligt ÅVS, men med möjligheten att bygga ut etappvis med start öster om E22.

Innan utformning och läge för nya ramper och cirkulationsplats öster om E22 är klarlagda anser Trafikverket att ytan norr om nuvarande ramp mellan E22 och Norra vägen (Startmotorn) inte kan planeras för annan verksamhet. Detta då dels E22 har 50 meters byggnadsfritt avstånd samt att tillkommande nya ramper, vars läge inte i dag är fastställt kommer att kräva ett byggnadsfritt avstånd.

Trafikverket ser också ett behov av att i redan planprogrammet beskriva hur förändring av Norra vägen och trafiklösningar så som cirkulationer och gång- och cykelstråk ska genomföras. Planprogrammet kan med fördel innehålla att avsnitt där genomförande av förändring av infrastruktur beskrivs, från ev detaljplanläggning/ upphävande av plan till genomförande och finansiering. I en sådan analys kan också behovet av att ändra/ upphäva detaljplaner med anledning av kommande vägplan för E22 inkluderas, vilka planer berörs samt konsekvensen. Införandet av kommunal BRT på norra vägen innebär det att ny detaljplan ska upprättas för att visa på markanspråk från kommunen. Trafikverket önskar en tydlighet i hur samtliga planerade infrastrukturåtgärder avses att genomföras.

Utifrån resultaten av ÅVS är Trafikverket och kommunen överens om att stråket längs Norra vägen i området måste kunna erbjuda oskyddade trafikanter hög säkerhet genom separat GC. Detta stråk är utgör redan i dag ett viktigt cykel- och gångstråk och då många målpunkter för barn och unga (Friskvårdsanläggning, skola m.m.) planeras i området ser Trafikverket det som ett krav att GC-stråk kan anläggas utan att i plan korsa vältrafikerade vägar.

Cirkulationen vid Värnsnäs vägen är redan i dag underdimensionerad. Ytor bör säkras kring denna cirkulation för att kunna möta de kapacitetshöjande åtgärder som förväntad trafikökning kan behöva.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

En förlängning av väg, Vänskapens väg, mot sydost är positiv av flera skäl, inte minst för attraktiv kollektivtrafik och som avlastning för Norra Vägen och E22. Trafikverket anser även att kommunen bör ta höjd för ytterligare en förbindelse över E22 mellan Snurrom och Lindsdal för att dels avlasta Norra vägen och för att minska sårbarheten på Norra vägen. Denna förbindelse skulle kunna utgöras av en separat GC-bro som kopplar Lindsdal till Snurrom och de tillkommande målpunkterna.

Vattenhantering och avrinning: Stora delar av E22 genom Kalmar är lågt liggande och därmed känslig för skyfall. Trafikverket accepterar inte att dagvatten leds mot E22 och befintliga vägdiken.

Inför kommande detaljplanering vill Trafikverket påminna om att inga störande skyltar, bildväxlande skyltar, pylonskyltar eller andra ljusfenomen som riskerar att påverka trafikanter på E22 får förekomma i anslutning till t.ex. företag och verksamheter.

Kommentar:

Trafikplats Kalmar Norra, ÅVS och trafikflöden

I mitten av juni 2023 har ett Medfinansieringsavtal tecknats mellan Trafikverket och Kalmar kommun. Avtalet avser genomförandet av en teknisk utredning, i syfte att precisera åtgärder i Åtgärdsvalstudien (ÅVS TRV 2021/106188) samt möjlig etappvis utbyggnad enligt redovisade grunder i ÅVS (figur 2 i ÅVS). Säkerheten för oskyddade trafikanter har inte detaljstuderats i ÅVS, varför Kalmar kommun och Trafikverket är överens om att lämpliga lösningar för säker GC ska ingå som en väsentlig förutsättning för kommande planering som berör Norra vägen och Trafikplatsen Kalmar Norra.

Kommunen har efter programsamrådet hösten 2022 gjort en trafikanalys som omfattar kapacitetsutredning av infrastruktursystemet i kommunens trafiksimuleringsprogram Visum samt korsningsanalyser i Capcal (se Swecos rapport, daterad 2023-06-27 "Fördjupning Trafikanalys"). Genom att simulera trafiksystemet mot bakgrund av planerad utbyggnadstakt av såväl service, bostäder och infrastruktur har flaskhalsar identifierats. Kapacitetsutredningen svarar på hur infrastruktursystemet klarar tillväxten. Trafikanalysen utgår ifrån planprogrammets planerade exploatering samt föreslagen ombyggnation av trafikplatsen Kalmar Norra med förändrade av- och påfartsramper enligt ÅVS 2021. I analysen ingår inte nya verksamheter norr om befintliga verksamheter i Snurrom. Trafikanalysens slutsatser är att nuvarande infrastruktur klarar på kort sikt (år 2027) den tillkommande bad- och friskvårdsanläggningen, en exploatering av kvarteren öster och väster om Lotusvägen samt en skola söder om Värnsnäs vägen. Däremot klarar trafiksystemet inte av övrig byggnation söder om Värnsnäs vägen. Trafiksäkerheten pga tung trafik på Prästkragevägen är redan idag problematisk och hindrar ytterligare exploatering av verksamheter norrut. Trafiksäkerhet måste beaktas parallellt med de framtida mobilitetslösningarna i Snurrom. För att möta en exploateringsprognos över 20 år krävs att den trafikala infrastrukturen anpassas genom att bland annat trafikplatsen Kalmar norra byggs om, att det tillkommer en ny verksamhetsgata i norr och att det nya huvudstråket från Vänskapens väg har byggts. Identifierade kapacitetsbristen mellan trafikplatsen Kalmar Norra och cirkulationsplats Värnsnäs vägen/ Norra vägen kan åtgärdas på olika sätt. Trafikanalysen (SWEKO 2023) har beaktat tvåfilig cirkulationsplats och fyrvägskorsning med trafikljus. Baserad på trafikanalysens slutsatser är en trafikljusreglerad fyrvägskorsning att föredra. Den ger större möjlighet att reglera trafikflödet på E22 anfarten, vilken är en väsentlig del i sammanhanget. Det möjliggör även bebyggelsen

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

söder om Värnsnäs vägen. Trafikanalysens slutsatser enligt ovan har arbetats in i planprogrammet inför godkännandet. Swecos rapport kommer att utgöra utredningsbilaga till både planprogrammet och berörda detaljplaner.

Kalmar kommun har vidare påbörjat en mer fördjupad analys av Värnsnäs vägens nuvarande och kommande korsningspunkter (Värnsnäs vägen/Norra vägen Värnsnäs vägen/Lotusvägen, Värnsnäs vägen/Prästkragevägen) i samband med detaljplanering för nya huvudstråket och skola samt livsmedelskvarter norr om Värnsnäs vägen. De tre korsningarna har valts ut med anledning av att de förväntas vara de korsningspunkter med störst trafikflöde och där flest målpunkter kopplas till, varpå det är relevant att studera hur korsningarna behöver utformas för att klara av tillkommande trafik. Resultat från korsningsanalysen förväntas vara klar i november 2023.

Vad gäller rådighet av markområden är den största delen av Norra vägen och även avfartsrampen från E22 idag planlagda för allmän plats, vägändamål. Norra vägens vägområde närmast cirkulationsplatsen Värnsnäs vägen har idag en bredd på cirka 50 meter. Kalmar kommun är markägare inom området. Ytmässigt och planmässigt bedöms därmed finnas goda möjligheter att kunna vidta trafiktekniska åtgärder avseende en eventuell utökning till två körbanor inom nuvarande cirkulationsplatsen, en ombyggnation av busshållplatser och övergångspassagen Norra vägen. Utifrån den påbörjade korsningsanalysen för Värnsnäs vägens korsningar och den tekniska utredningen för trafikplatsen får det dock visa sig vilka åtgärder berör vilka markområden och fastigheter, samt vilka detaljplaner behöver ändras eller upprättas. Avstämning kommer att ske med Trafikverket då åtgärder vid cirkulationsplatsen Värnsnäs vägen/Norra vägen ligger nära inpå riksintresset. Kommunen håller med Trafikverket om att utformning och läge för nya ramper och ny cirkulationsplats för trafikplatsen Kalmar Norra öster om E22 behöver vara klarlagda för att kunna detaljplanelägga hela trafikplatsen, bestämma eventuella vägområden eller ändra nuvarande detaljplaner i berörda området. Kalmar kommun känner inte till att privat markägare för fastigheten Startmotorn 1 har planer på att ändra nuvarande detaljplan eller fastighetens markanvändning. Norra vägens delsträcka Krafslösa/Vimpeltorpet - Nya trafikplatsen E22 Kalmar Norra är en av fyra identifierade sträckor där kollektivtrafiken behöver snabbas upp, dvs BRT-anpassas. För att skapa förutsättningar för fler hållbara transporter enligt målsättningen i kommunens nya ÖP behöver busstrafiken bli mer attraktiv, bland annat med kortare restid och ett större oberoende av annan trafik. Det kan till exempel ske genom separata busskörfält eller bussprioritering. Behovet av "BRT-anpassningar" kommer att påverka utformningen av/åtgärder i cirkulationsplatsen Värnsnäs vägen, Breda vägen, sannolikt Krafslösavägen och Vimpeltorpsvägen

Planprogrammet har uppdaterats i kapitel 5.3.3 avseende uppskattade förväntade trafikflöden utifrån vilka byggnadsetapper som antagits vara genomförda och att ytterligare planerade verksamheter norr om befintliga verksamheter i Snurrom inte ingår i redovisade prognoserna.

Vattenavrinning

Dagvattenutredning som togs fram för planprogrammet påvisar inga risker för E22 i samband med skyfall. Vid förändringar i närheten av E22 och trafikplatsen Kalmar Norra i samband med kommande detaljplanering, kommer detaljerade analyser göras och eventuella åtgärder föreslås.

Störande skyltar och ljus

Vid kommande detaljplanering och bygglov kommer frågor kring eventuella störningar från skyltar, och ljusanordningar bevakas och regleras.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har beretts möjlighet att yttra sig i rubricerat ärende.

Vi har tidigare yttrat oss angående planprogrammet och har inga ytterligare synpunkter då det senaste samrådsunderlaget inte medför några betydande förändringar avseende den berörda skogsmarken inom planområdet.

Mot bakgrund av detta och att planprogrammet inte strider mot gällande översiktsplan, eller den nya översiktsplanen som förväntas bli antagen 2023, har Skogsstyrelsen inget att erinra mot det föreslagna planprogrammet.

Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under skogsvårdslagen). Vidare ingår bland Skogsstyrelsens uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

I detta ärende har Mats Arvidsson, Skogskonsulent beslutat.

Kommentar: Noteras

E.ON

E.ON Energidistribution AB (E.ON) har tagit del av inkomna handlingar i ovan rubricerat ärende och har inga synpunkter på planprogrammet.

E.ON ser fram emot en tidig dialog i fortsatt arbete med framtagande av detaljplaner.

Kommentar: Noteras.

KEAB

Kalmar Energi Elnät AB har några synpunkter gällande Planprogram Snurrom i norra Kalmar.

För att kunna leverera el till Norra Kalmar enligt detaljplan och ansluta kunder, är det viktigt att det nya huvudstråket byggs först samtidigt mer detaljerat krav på effekt behövs till alla verksamheter som planerat att byggas på dem olika etapper i området.

Kommentar: Kalmar kommun har kunskap om påtalade kapacitetsbrister och har under programarbetet fördjupat samarbetet med KEAB kring möjliga ledningsdragningar och kapacitet i ledningsnätet. Det finns samsyn kring en samordning av huvudstråket och ledningsdragningar. Planeringsenheten har lämnat uppgifter kring förväntade antal bostäder och verksamheter som kommer behöva energiförsörjas. Tidsplanen för genomförandet är i dagsläget dock svårt att avgöra, beroende på naturvårdsåtgärder och den rådande ekonomiska situationen i byggbranschen. Planeringsenheten och projekt- och byggenheten kommer även i fortsättningen ha löpande avstämningar med KEAB för att kunna samordna energiförsörjningen och markarbeten för stadsdelen. Detaljplanearbete för ny skola och huvudstråket har påbörjats och kontakt kommer särskilt tas med KEAB samt övriga ledningsägare.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Kretslopp Sydost (KSO)

Vid fortsatt planering för ombyggnation och förändring av området förutsättes att planering sker för framtida avfallshantering i enlighet med gällande renhållningsförordning.

Önskvärt är att vi får ta del av Ritningar innan bygglov sökes. Så vi kan se att man tagit hänsyn till Renhållningsordningen och Avfall Sveriges handbok.

Kommentar: Noteras. I programskedet är placering och utformning av byggnationer och därmed platser för avfallsantering inte detaljstuderade ännu. Vid kommande detaljplaner och bygglovsärenden kommer det att ske avstämningar med KSO.

Skanova

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet, det vill säga när detaljplanarbete påbörjas, för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget. På så sätt kan oförutsedda hinder i planeringen som berör Skanovas nät undvikas för att få en smidigare och snabbare planprocess. Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på planeringsunderlaget. Kontakta <https://www.ledningskollen.se>

För ledningssamordning kontakta Skanova-Remisser-Kalmar@teliancompany.com

Kommentar: I samband med analysarbetet till planprogrammet har underlag kring berörda ledningar hämtats in. Detta gäller även Skanovas ledningar. Vid fortsatta planeringen kommer underlag kring detta behöva aktualiseras och det kommer tas kontakt igen med Skanova.

Svensk handel

Svensk Handel tackar för möjligheten att svara på denna remiss men avstår denna gång.

Kommentar: Noteras.

LFV

LFV har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot programförslaget.

Detta yttrande gäller på utfärdandedatum. LFV förbehåller sig rätten att revidera yttrandet vid ny prövning om regelverk gällande störningar på CNS-utrustning förändras, eller om ny CNS-utrustning etableras i hindrets närhet.

Med CNS-utrustning menas utrustning för kommunikation, navigation och övervakning (Communication, Navigation, Surveillance). Analysen grundar sig på Svensk Standard 447 10 12 utgåva 1:1991”Skyddsavstånd för luftfartsradio-system mot aktiva och passiva störningar för elektrisk kraftöverföring och tågdrift”, Standardiseringskommissionen i Sverige, samt på ICAO DOC 015.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

VIKTIGT: I vårt remissvar har LFV inte analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan riskera att bli påverkad. Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer, eller om flygplatserna av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en etablering. Med berörd flygplats avses att etableringen hamnar inom flygplatsens MSA-yta ca 60 km ut från flygplatsen. MSA är den hinderyta som är störst och står för ”Minimum Sector Altitude”.

LFV erbjuder produkten Flyghinderanalys, där vi utför kontroll av flygvägar, luftrum och all tänkbar radioutrustning för luftfarten. För mer information, se www.lfv.se/flyghinderanalys.

Kommentar: Noteras. Samrådshandlingar har även skickats till Kalmar Öland airport.

Polisen

Polismyndigheten har ingen erinran eller ytterligare kommentarer till det förslag av planprogram som presenteras.

Polismyndigheten vill dock uppmuntra ansvariga till att ha i åtanke det trygghetskapande och brottsförebyggande perspektivet, för att på så sätt bidra till ett område där de som bor där upplever att den fysiska utformningen bidrar till ökad trygghet

Kommentar: Noteras. Kommunen vill upplysa om att dialoger och återkommande avstämningar kring både trygghetskapande och brottsförebyggande perspektivet förs mellan kommunen och aktiva byggaktörer samt fastighetsförvaltare i stadsdelen. Från kommunens sida är främst följande förvaltningar delaktiga i detta: kommunledningskontoret, samhällsbyggnadskontoret, socialförvaltning, kultur- och fritidsförvaltning, utbildningsförvaltning.

Postnord Sverige AB

PostNord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är Postnord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar Postnord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området.

Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt, trafiksäkert och med hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras.

Vid nybyggnation av villor/radhus och verksamhetsområden placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox på entréplan.

Kontakta PostNord i god tid på utdelningsförbättringar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation eller förändring av befintlig detaljplan.

En placering som inte är godkänd, leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Kommentar: Noteras. I programskedet är placering och utformning av byggnationer och därmed placering av postlådor eller fastighetsboxar inte detaljstuderade ännu. Vid kommande detaljplaner och bygglovsärenden förväntas detta kunna kommuniceras mera detaljerat av tillsatt handläggare.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende. Vi har i dagsläget inga anläggningar eller intressen som berörs i det aktuella området och har därför inga synpunkter på rubricerad remiss.

Vid eventuella frågor är ni välkomna att höra av er till oss via registrator@svk.se. Ange ärendenummer SvK 2022/3135.

För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till Systemutvecklingsplan 2022-2031 på vår webbplats, www.svk.se

Kommentar: Noteras.

Intresseorganisationer och övriga

Kalmar läns museum

Kalmar läns museum (KLM) har översiktligt granskat samrådsförslaget till planprogram för Snurrom, med fokus på kulturmiljöfrågor. Av informationen på Boverkets hemsida framgår att kommunen kan välja att upprätta ett särskilt planprogram för att underlätta framtida detaljplanarbetet för ett större område, exempelvis en stadsdel. Liksom vid all planläggning bör planprogrammet visa hur hänsyn ska tas till stads- och landskapsbilden, hur områdets natur- och kulturvärden ska värnas, samt hur särskilt värdefulla bebyggelseområden ska skyddas i detaljplanarbetet.

KLM noterar att planprogrammet illustrerar kommunens goda intentioner för utvecklingen av Snurrom, för vilket områdets kulturvärden och kulturmiljö kan utgöra en viktig och värdefull resurs. En övergripande synpunkt som KLM vill framföra med hänvisning till detta är följande:

KLM håller med planprogrammets beskrivning om att det är viktigt att i utvecklingen av Snurrom-området lyfta fram, förädla och utveckla områdets unika värden för att främja en tydlig identitet. Planprogrammet och den utpekade planeringsstrategin bör emellertid på ett tydligare sätt visa hur det förhåller sig till det nationella miljö kvalitetsmålet ”god bebyggd miljö” samt målen för arkitektur och gestaltad livsmiljö.

Visionen för Snurrom är enligt förslaget ”den moderna friluftsstaden”. Planprogrammet kan med fördel lyfta fram hur kultur och kulturmiljövärden kan bidra till att förstärka visionen och främja områdets identitet och goda livsmiljöer.

Nedan följer några ytterligare synpunkter och förslag under rubriker som hänvisar till den kapitelindelning som planprogrammet har.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Programområdets förutsättningar

Avsnittet redogör för områdets tidigare och nuvarande markanvändning och värden, samt kommunens bedömningar och ställningstaganden i relation till dessa. Utöver hänvisningar till Kalmar kommuns egna planer och program hänvisas också till de nationella friluftsmålen och Agenda 2030, då med särskilt fokus på social hållbarhet. Här bör inte minst miljö kvalitetsmålen, vilka delvis beskrivs i delen som behandlar konsekvenser (kapitel 5) samt målen för arkitektur, form och design – dvs. Gestaltad livsmiljö, lyftas fram. KLM vill även påminna om de nationella målen för kulturmiljöarbetet som ska inspirera och vägleda kommuner.

I avsnitt 3.2 diskuteras programområdets landskaps-, natur-, kultur- och rekreationsvärden. Inledningsvis presenteras landskapets historiska utveckling på ett tydligt och översiktligt sätt, från stenålder till nutid. Avsnittet som behandlar programområdets kulturvärden (3.2.2) hänvisar till den kulturhistoriska utredning som genomfördes av Byggkult 2019. Planprogrammet lyfter fram att utredningen identifierar två områden med höga kulturhistoriska värden, vilka båda ligger i den södra delen av området. Med den kulturhistoriska utredningen som utgångspunkt beskriver planprogrammet område 1, vilket ligger norr om Strängenäsvägen, som rikt på lämningar från förhistorisk och historisk tid. Det konstateras även att det finns två torpställen inom området, Nygård och Vilan, varav åtminstone ett finns belagt i historiska kartor från slutet av 1600-talet.

Programmet noterar att:

Eftersom området inte är arkeologiskt undersökt är det oklart hur exakt landskapet har använts under förhistorisk tid, men den representerar ett stort tidsdjup som sträcker sig från stenåldern fram till vår tid och har höga kulturhistoriska värden (Planprogram Snurrom, s.44).

Redogörelsen för område 2, vilket enligt planprogrammet utgörs av Krafslösa malm, är mycket kortfattad och noterar att området utmärker sig genom den gamla riksvägens sträckning (nu Runnehällsvägen) med vällagda stenmurar och uppvuxna lövträd, den småskaliga bebyggelsen samt de ännu synliga gränsdragningarna mellan jordbruksskiftena.

Det är positivt att planprogrammet betonar att dessa områdets miljöer bidrar med ett tidsdjup och förståelse för programområdets kulturhistoria. Exempelvis lyfts de småskaliga miljöerna fram som ett attraktivt inslag i landskapsbildningen. Avsnittet bör dock på ett tydligare sätt lyfta fram Snurrom-områdets kulturvärden i ett helhetsperspektiv, då det också i andra delar av programområdet finns kulturhistoriska värden som med fördel kan användas som resurs i både utvecklings- och gestaltungsarbetet. Det är också av stor vikt att avsnittet om kulturvärden hänvisar till bestämmelser för kulturmiljö i Plan- och bygglagen (2010:900), Miljöbalken (1998:808) samt Kulturmiljölagen (1988:950).

KLM påminner om att kommunen i samband med framtagandet av ny översiktsplan på ett föredömligt sätt lyft fram att det finns brister i kommunens kunskapsunderlag vad gäller kulturmiljö, brister som gör det svårt att skydda kulturhistoriska värden eftersom kunskapen om vilka värden som finns inte är kartlagda. Det gäller även den befintliga bebyggelsen i Snurrom-området, särskilt det som kallas Krafslösa Malm. Ett förslag är att för områdets räkning ta fram en fördjupad kulturvärdesanalys som tar ut en långsiktig strategi för hur

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

områdets kulturvärden ska hanteras och användas som resurs för utvecklingen av området. Detta skulle kunna bidra till att utvecklingen sker på ett varsamt sätt som bevarar, använder och utvecklar områdets befintliga kulturmiljöer och värdefulla bebyggelse för framtiden.

Arkeologi

KLM ser det som mycket positivt att planprogrammet lyfter fram de arkeologiska kulturvärdena i Snurrom-området och betonar att det vid exploatering inom områdena kan det bli aktuellt med ytterligare utredningar i form av arkeologiska utredningar och förundersökning. KLM vill emellertid påminna om att vissa av de underlag som den kulturhistoriska utredningen utgår från i bedömningarna av områdets arkeologiska värden är mer än 30 år gamla.

Redan vid 1993-års inventering av den norra delen av programområdet konstaterade arkeolog Michael Källström att ”den stora andelen skogsmark” medför att det med all sannolikhet finns ännu oupptäckta fornlämningar i denna del av det nu aktuella programområdet. Vid sidan av detta har även bedömningskriterierna för fast fornlämning ändrats sedan 1993, varför vissa lämningar skulle klassificeras annorlunda idag. KLM rekommenderar därför att en kompletterande inventering och eventuell utredning görs i den nordligaste delen av programområdet inför kommande exploatering, särskilt det skogsparti som planprogrammet benämner som Snurrom etapp 1–3 (s. 67). En sådan utredning bör med fördel göras tidigt i processen för att nyttja den kunskap som arkeologin ger som resurs i den fortsatta planering- och gestaltungsprocessen i området. Detta skulle inte minst kunna bidra till att undvika onödiga ställtider i processen. En användning av de arkeologiska resultaten i gestaltningen av området skulle även på ett konkret sätt kunna bidra till att främja attraktiva och goda livsmiljöer med historisk förankring i Snurrom.

Fortsatt planering

Avsnittet beskriver det fortsatta planeringsarbetet för programområdet. Som det är nu finns bara ett avsnitt som beskriver det fortsatta arbetet med kulturmiljö – avsnitt 4.1.7 Arkeologi. Ett förslag är att benämna avsnittet ”Kulturmiljö och arkeologi” och på ett tydligare sätt beskriva hur områdets befintliga kulturvärden och kulturmiljö ska hanteras i planprocessen.

Genomförande och konsekvenser

Denna del presenterar de olika etappområdena och specifika åtgärder kopplade till dessa. Eftersom arbetet planeras i etapper finns det stora möjligheter att inom ramen för varje etappområde arbeta med kulturvärden och kulturmiljö som resurs för utvecklingen och gestaltningen av området. Ett förslag är att tillfoga etapp-beskrivningarna en kortfattad redogörelse av hur detta kan ske för att främja en hållbar utveckling av Snurrom-området.

Delen innehåller även ett avsnitt om dialog och samverkan som betonar vikten av en fortsatt bred dialog med olika aktörer och intressenter under hela plan- och byggprocessen. För att inte de goda intentionerna ska bli tomma ord bör en strategi för samverkan och medborgardialoger tas fram som komplement till den kommunikationsplan som planprogrammet hänvisar till. KLM:s arkeologi- och bebyggelseenhet kan också fortsättningsvis utgöra en resurs i utvecklingsarbetet, inte minst som samverkanspart vid genomförande av

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

medborgardialoger och i frågor som specifikt rör hur området kan utvecklas med kulturmiljö som resurs för hållbar stadsutveckling och gestaltad livsmiljö.

Liselotte Jumme, Enhetschef, bebyggelseantikvarie och Ulrika Söderström, Fil. lic. arkeolog

Kommentar:

Nationella målen

Kalmar kommun arbetar kontinuerligt mot de nationella målen. I planprogrammet finns det mål och riktlinjer som kopplas till målen för god bebyggd miljö, som även inkluderar arkitektur och gestaltad livsmiljö. På sidan 26 i planprogrammet presenteras riktlinjer för bebyggelse och gestaltning som kommunen bedömer kopplas till målet för god bebyggd miljö. Under riktlinjerna illustreras närmare betydelsen och hur detta kan genomföras i senare skede på en mer detaljerad nivå. Miljö kvalitetsmålen presenteras på sidan 84 tillsammans med hur målen påverkas av utvecklingen i Snurrom. Kommunen bedömer att målen har arbetats in genomgående i planprogrammet där man lägger tyngd på att bevara och utveckla befintliga betydelsefulla platser utifrån kulturmiljövärden. Områden som bedöms betydelsefulla studeras närmare i senare skede för att avgöra hur dessa ska hanteras. I detaljplaneprocessen kommer fördjupade analyser och studier göras för områdets kulturvärden som lägger grunden för hur kulturvärden ska hanteras och användas framöver.

Arkeologi

Snurrom etapp 1–3 är redan planlagt och där har frågan avseende kulturvärden utretts klart. Området är under byggnation och vid eventuella fyndigheter som inte har identifierats måste fynd anmälas till länsstyrelsen och hanteras i den processen.

Fortsatt planering

Kommunen håller med i KLM:s förslag och uppdaterar programmet avseende rubriksättningen.

Genomförande och konsekvenser

Planprogrammet redovisar på ett övergripande sätt hur Snurrom ska ha en hållbar utveckling och vilka delar som är viktigt att tänka på vid framtida planering genom de olika riktlinjer som presenteras. Riktlinjerna ska ligga till grund för framtida planering i Snurrom för att säkerställa att utvecklingen sker i den riktning som är tänkt. Arbetet med kulturvärden och kulturmiljön som en resurs kommer hanteras i närmare detalj i senare arbete. Eftersom planprogrammet redovisat på en övergripande skala går det inte i detalj att presentera hur varje värde eller område kommer att hanteras utan det blir en fråga att undersöka i senare skede.

Vid varje projekt och detaljplan finns det olika behov av dialoger och samarbeten. Strategier för detta tas fram vid varje projekt och där det finns behov av kompletterande dialoger och samarbete genomförs detta. Kalmar kommun ser positivt på att KLM:s arkeologi- och bebyggelseenhet vill vara en resurs och samverkanspart i det fortsatta arbetet.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

För Miljöpartiet de Gröna, Kalmar kommun

JA till Snurromskogen!

Snurromskogen i norra Kalmar är en praktfull skog som tyvärr genom åren blivit exploaterad på olika vis. Snurromskogen är inte ett grönområde som andra i Kalmar, i stället är det den sista stadsnära skogen vi har kvar. Detta i ett sammanhängande skogssystem som sträcker sig ifrån Strängenäsvägen i söder till åkrarna vid Vässlö i norr och ifrån E22:an i väster till Värnsnäs/Horsö/Norrö i öster. Man måste ta sig ända till andra sidan Smedby, troligtvis med bil, för att hitta en skog av samma storlek. Skogen används förutom av de djur och växter som lever där, även av friluftsmänniskor, kojbyggare, svamp- och bärplockare, förskolor, hundägare, orienterare, skogsflanörer, barngrupper, terränglöpare, skolor med flera.

Att exploatera skogen för att bygga vägar, hus och konstgjorda parker i stället skulle helt förstöra de fina kvaliteter och vackra miljöer som finns där idag, även om mindre skogsområden här och där skulle sparas. Dessutom är skogen en viktig naturlig kolsänka, vattenregulator och luftrenare så väl som hem för flera habitat, ekosystem och dess ekosystemtjänster. Många djurarter behöver större sammanhängande skogsområden istället för små, fragmenterade områden. Detta för att kunna leva och sprida sig på ett bra sätt. Livsförutsättningarna skulle störas av ytterligare bilvägar, hus och ljuskällor i området med minskad biologisk mångfald som följd. Se Snurromskogen som den fina resurs det är och låt det förbli en grön lunga som kilar in och länkar samman ända in till Norrliden.

Miljöpartiet de Gröna gick till val på att bevara skogar och grönområden i kommunen.

Vi håller vad vi lovar och säger därför JA till att bevara Snurromskogen i dess nuvarande storlek och form utan ytterligare exploatering.

Ny bebyggelse kan, på ett blandat och socialt hållbart vis, ske på området med den redan exploaterade marken vid Fanerdunprojektet men inte mitt inne i skogen som föreslås i samrådshandlingen.

Alternativa dragningar för buss, cykel och gångväg bör utredas som inte innebär att skog exploateras. Det finns t.ex. möjliga lösningar för detta som binder ihop Norra vägen med Vänskapens väg genom att utveckla redan befintliga vägdragningar.

Kommentar:

Planprogrammet redovisar att ett stort sammanhängande skogsområde bevaras (ca 16 ha söder om planerat huvudstråk). Detta bedöms bevara tillgängligheten för boende i Vimpeltorpet och Snurrom till bostadsnära områden för rekreation, återhämtning, plocka svamp och bär, följa årstiderna och göra promenader. I närområdet söderut mot Karlssons äng och som nås via grusväg finns vidare mindre skogsområden för dessa upplevelser. Vidare finns hela Värnsnäsområdet som dessutom utgör naturreservat och därmed är tillgängligt och attraktivt rekreativområde. Inom skogsområdet som benämns "Krafslösaskogen" planeras ingen anläggning av en konstgjord park eller avverkning av träd, däremot planeras att det planlagda parkområdet mellan golfbanan och 15-våningshuset vid Värnsnäsvägen genomförs.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Kalmar kommuns befolkning ökar varje år, vilket ställer höga krav på Kalmar kommun att kunna tillgodose invånarnas behov till en bostad, infrastruktur, arbetsplatser och service. I kommunens övergripande planeringsstrategier som återfinns i översiktsplan, tidigare planprogram och analyser i aktuella planprogrammet redovisas att det finns ett stort behov av nya bostäder och kopplingar mellan bostadsområden. Kalmars läge intill E22 och havet medför begränsningar hur staden ska kunna växa. Det planerade huvudstråket mellan Vänskapens väg och Värnsnäsvägen avses kunna koppla samman stadsdelarna Östra Vimpeltorpet och Snurrom. Här ska det dessutom vara möjligt att kunna ta sig fram utan bil och till fots, cyklandes eller via ny busslinje.

Placering av ny skola i Snurrom medför behovet att kunna säkerställa säkra skolvägar. Det redovisade huvudstråket mellan Vänskapens väg och Värnsnäsvägen ska innehålla separata ge-vägar med lämplig bredd och belysning samt anpassad lutning igenom terrängen. Att utnyttja nuvarande vägar mellan Vänskapens väg och Norra vägen tolkas syfta på Strängenäsvägen och smågatorna i Vimpeltorpet eller Ljusstaden. Att dra en bussförbindelse på Strängenäsvägen bedöms vara olämplig då nuvarande fastighetsgränser vid bostadstomterna och stenmurar intill vägen innebär att endast en körbana får plats, dvs. ingen möjlighet för mötande trafik och att cyklister och bilburen motortrafik tvingas ske i blandtrafik på en smal körbana. I övrigt finns det endast cykelvägar av varierande standard mellan Vänskapens väg och Norra vägen. En breddning eller ombyggnation av cykelbanor till två körbanor för motorburen trafik skulle innebära stora störningar och risker inom nuvarande bostadsområden och för flertal cyklande och gående på de smala gatorna. Vidare skulle berörda ströv- och rekreationsområden inom Vimpeltorpet klyvas och upplevelsevärden påverkas negativt. Kommunen ändrar därför inte den föreslagna dragningen av huvudstråket.

Hyresgästföreningen

Vi har inte, i den omfattning vi önskat, kunnat ta del av planprogrammet bla beroende tids- och resursbrist.

Vid en första anblick verkar programmet dock gediget och kan utgöra en bra grund för kommande detaljplaner. Detaljplaner vi givetvis kommer att remissbehandla i vanlig ordning.

Vi har i våra två svar på Översiktsplanen bla framfört synpunkter på Friluftsstaden bla:

”Friluftsstaden

I Öp räknar man med över 2000 bostäder.

Eftersom det främst sker förtätning i anslutning till den redan hårt trafikerade Norra vägen, så utgår Hyresgästföreningen från att

- lokalisering av bostäder och skydd mot bla buller ges högsta prioritet. Dessa skrivningar måste göras kraftfullare: ”kan ställa krav på skyddsåtgärder av olika slag för att människor ska kunna bo och leva hälsosamt och säkert” Kan ska ersättas med kommer”.
- I planen tas behovet av yttre mötesplatser upp, som oerhört viktiga. Vi vill påpeka att behovet av en större samlingslokal och flera mindre mötesplatser för hyresgäster och föreningar i norra delen av kommunen är mycket stort.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Sammanfattning

Hyresgästföreningen återkommer med utförligare synpunkter om planen skickas ut för granskning och framförallt när framtida detaljplaner går ut för Samråd och Granskning.

Kommentar: Utredning kring trafikbuller och eventuella åtgärdsbehov är lagstadgade i detaljplaneskede samt vid behov vid bygglov. Vid kommande detaljplaner kommer frågor kring bullerstörningar utredas då det i nästa skede och den större detaljeringsgraden kommer vara mera tydligt var ny bebyggelse är tänkt att placeras, hur den kan utformas och om det handlar sig om bostäder och skolmiljöer som är mer känsliga för bullerstörningar eller om det kan röra sig om byggnader som innehåller verksamheter som är mindre störningskänsliga.

I de föreslagna bebyggelseområdena avses kunna anordnas samlingslokaler främst i bottenvåningar längs huvudstråk. Storlek och konkret placering på möteslokalerna är i detta programskede inte möjligt att ge svar på, men kommer att studeras vidare i kommande detaljplanering. Om Hyresgästföreningen har konkreta planer eller förslag för etablering av en samlingslokal behöver planeringsenheten ett konkret planuppdrag för detta, alternativt föreslås att kontakt tas med Mark- och exploateringsenheten. Kommunen anser vidare att nuvarande och även kommande bostadsförvaltare bär ett ansvar att inrätta lämpliga lokaler för sina boende för att kunna träffas, kunna erbjuda gästrum eller festlokaler. Kalmar kommun välkomnar hyresgästföreningens engagemang för sociala mötesplatser. Kommunen har etablerat en dialog med fastighetsförvaltare i Snurrom och för samtal mellan olika förvaltningar i kommunen för att hitta och genomföra tillfälliga och permanenta lösningar. En mötesplats med en fysisk lokal och bemanning är i dagsläget inte möjligt ännu.

Svenska kyrkan, Kläckeberga församling

Behovet av en öppen mötesplats där invånare i Snurrom kan mötas är brådsakande. Samtidigt som det arbetas med planer och visioner som tar många år att genomföra finns det medborgare som redan nu tappar förtroende och vilja att bidra.

Snurrom ligger i Förlösa Kläckeberga församling och vi har under året valt att vara på plats ute, med verksamhet för framförallt barnfamiljer. I vinterkylan är det svårt fortsätta.

Vi har tagit kontakt med Stadsmissionen som ser samma behov som vi växa fram. Det är avgörande att redan nu försöka hitta lösningar som kan påverka och bidra positivt till området.

Vi är beredda att agera.

Så vår fråga till kommunen är;

På vilket sätt kan ni redan nu göra det möjligt för medborgare i Snurrom att komma samman och mötas i stadsdelen?

Vi vill uppmana er att ta kontakt med oss för fortsatt samarbete för ett socialt hållbart Snurrom.

Kommentar: Kalmar kommun välkomnar församlingens stora engagemang och de gjorda insatserna att skapa sociala mötesplatser och anordna aktiviteter i Snurrom. Kommunen har etablerat en dialog med fastighetsförvaltare i Snurrom och för samtal mellan olika förvaltningar i kommunen för att hitta och genomföra tillfälliga och permanenta lösningar. En mötesplats med en fysisk lokal och bemanning är i dagsläget inte möjligt ännu.

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

Privatperson 9

Som friluftsmänniska och aktiv orienterare har jag synpunkter på utbyggnad av Snurrom och s.k. Friluftsstaden. Jag lyssnade på samråd 23 nov. Har inte ”lusläst” alla sidor men har ändå synpunkter.

Skogen där förbindelsegata ska byggas mellan Värnsnäs v. och Vänskapens väg behövs med en större folkmängd i området. Den används idag av hundägare, barngrupper, mountainbikecyklister, motionärer och inte minst av orienterare. Kalmar OK har något som heter Hitta Ut. De placerar ett antal checkpoints både i skogen och staden i övrigt. Under pandemin besöktes checkpointsen av ca 3000 motionärer. Hitta Ut är ett årligt återkommande evenemang.

Det jag vill är att bebyggelsen mitt i skogen inte alls utförs och att vägen placeras närmare nu befintlig bebyggelse i väster och söder mot Strängenäsvägen så att så stort ”orört” skogsområde behålls i mitten.

Jag förstår heller inte varför golfbanan är helt orörd. Den borde också kunna utnyttjas i nordvästra kanten. Är skogen större kanske det inte behövs någon konstgjord park. Då har ni 5-6 ha till att bygga på. Vägen ut mot Björkenäs kan också ha mer bebyggelse på norra sidan.

Ska området heta Friluftsstaden måste det vara värt namnet, eller hur?

Kommentar: Det är glädjande att höra att så många har tagit initiativ att röra sig i naturen och programområdet och att friskvårdsappen är så omtyckt. Den i planprogrammet redovisade placering av nya huvudstråket och de intilliggande bebyggelsekvarteren baseras på utredningsresultat och ett antal överväganden kring naturvärden, topografiförhållanden, dagvattenflöden, massbalans, nuvarande ledningsstråk och möjligheten att kunna skapa lämpliga bebyggelsekvarter intill det sammanlänkande huvudstråket. Mellan de föreslagna bebyggelsekvarteren och bostäder söder om Strängenäsvägen sparas ett skogsområde som har en areal på cirka 16 ha. Golfbanan är enligt Kalmar kommuns program för friluftsliv och kommunens övergripande översiktsplan ett viktigt rekreationsområde. Kalmar golfklubb har ett arrenderat område på 149 ha som omfattar även skogspartier intill utslagningsplatser och greens. Programförslagets plangräns sammanfaller i öster i stora delar med gällande arrendegränsen för golfbanan. Parkområdet i nordost är redan tidigare planlagt för det ändamålet i gällande detaljplan med syftet att ge nya boenden i Snurrom iordningställda grönområden och för att kunna hantera dagvatten från exploateringsområdena. Geotekniska förhållanden och översvämningsrisker vid stigande havsnivåer medför vidare att parkmarken i stora delar inte är lämpligt för bostadsändamål. Programförslaget redovisar delvis ny bebyggelse norr om Björkenäsvägen, med undantag för områden närmast högspänningsledningen och dagvattendiket.

Privatperson 10

Det byggs som aldrig förr i Kalmar. Inte minst i norra Kalmar runt Snurrom. Hus pluppar upp som svampar och med facit i hand står nu många lägenheter tomma i området. Trots det går Kalmar kommun ut med ett förslag på ett planprogram med olika typer av bebyggelse bl.a. i form av fler bostäder. Ett

Datum
2023-10-26

Ärendebeteckning
2017-2210

nytt huvudstråk planeras också som ska binda ihop Ljusstaden med Snurrom. Så klart med ännu fler bostäder i direkt anslutning till stråket. Detta huvudstråk ska gå rakt igenom befintlig skog.

Med tanke på hur mycket som har byggts runt Snurrom är det faktiskt nog nu. De flesta minns väl spektaklet med Fanerdun som i övrigt måste toppa listan över Kalmars största pinsamheter. Hela det skövlade området står fortfarande obebyggt men planeras nu att bebyggas. Och det kan väl tyckas vara på tiden och borde varit det som man byggde på först. Istället skövlar man skog både till höger och vänster.

I planen framgår att Kalmar kommun vill skapa den moderna friluftsstaden i Snurrom. Ett område där natur, stad, friluftsliv och vardagsliv möts. En attraktiv plats för både invånare och besökare att bo, leva och mötas i. Ja, så attraktivt har det ju uppenbarligen inte blivit med tanke på att var och varannan lägenhet gapar tom. Skottlossning, bränder och drogförsäljning är tyvärr det som Snurrom förknippas med. Föreslår att man arbetar mer med att få det befintliga Snurrom till ett respektabelt område. Börja med att få de tomma bostäderna bebodda innan man förstör den fina skog som finns i området mellan Snurrom (Fanerdun) Vimpeltorpet och Ljusstaden där detta huvudstråk med bebyggelse planeras.

Jag med flera hävdar bestämt att ett nytt huvudstråk med bebyggelse runt om inte är nödvändigt. Norrlidsvägen och Norra vägen funkar väl ypperligt att ta sig till Snurrom. Om det nu måste byggas så bygg på Fanderduns skamfläck men låt bli att förstöra den skog som finns kvar i området. Snälla, om. Tänk rätt. Kalmar behöver orörd skog även i tätorten!

Kommentar: Planförslaget redovisar möjlighet till ny bebyggelse som kan innehålla bostäder men även servicelokaler för vardagslivet (frisör, café, friskvårdslokaler, närlivs etc), kontors- och verksamhetslokaler, skola, förskola mm. För den centrala fastigheten mellan Breda vägen och Värnsnäs vägen redovisas både bebyggelsekvarter och grönytor.

Befolkningsprognoser för Kalmar kommun och tätorten Kalmar tyder på en ständig befolkningstillväxt och därmed framtida behov av fler bostäder och arbetsplatser, utbud av service och infrastruktur. Perioden mellan planering av bostäder och samhällsservice till att bostäder är inflyttningsklara och servicen är etablerad, är oftast relativt lång och svår att förutse då den styrs av många olika faktorer som kommunen inte råder över. Kalmar kommun tar dock sitt samhällsansvar på stort allvar och siktar på att kunna göra det möjligt.

Kommunen har i övrigt etablerat en dialog med fastighetsförvaltare i Snurrom och för samtal mellan olika förvaltningar i kommunen för att hitta och genomföra tillfälliga och permanenta lösningar för att människor ska kunna mötas. En mötesplats med en fysisk lokal och bemanning är i dagsläget inte möjligt ännu. I stadsdelen har kommunen byggt ett utegym, naturlekplats, det finns väl utbyggt gång- och cykelnät.

Birgit Endom

Planarkitekt